

แนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

แนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พิมพ์ครั้งที่ ๑	กันยายน ๒๕๕๖
จำนวนพิมพ์	๕๐,๐๐๐ เล่ม
จัดพิมพ์เผยแพร่	กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๕๓๐ โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๕๒๓๒ เอกสารสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขที่ ๑๐/๒๕๕๖
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทร. ๐ ๒๕๖๑ ๕๕๖๗ โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๕๑๐๑ นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๙ กำหนดว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่เป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษา ตามมาตรา ๑๐ กำหนดให้การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย จากกฎหมายการศึกษา ในอดีตถึงปัจจุบัน ทำให้การจัดการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี กลายเป็นนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเล็งเห็นว่า “การรับนักเรียน” เป็นภารกิจหนึ่งที่จะ ทำให้การดำเนินการบรรลุตามเจตนารมณ์ของกฎหมายดังกล่าว ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๗ การดำเนินงานรับนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องคำนึงถึงเด็กทุกคน ให้มีโอกาสและสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี อย่างเท่าเทียมกัน โดยกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และสถานศึกษา ถือปฏิบัติ

อดีตสู่ปัจจุบันในการดำเนินงานรับนักเรียนที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำแนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้หน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทาง ในการปฏิบัติต่อไป โดยสาระสำคัญ ประกอบด้วย บทที่ ๑ บทนำ บทที่ ๒ กฎหมาย เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง บทที่ ๓ แนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ ภาคผนวก และแบบกรอกข้อมูล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
.....	
บทที่ ๑ บทนำ	๑
.....	
บทที่ ๒ กฎหมาย เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๓
.....	
บทที่ ๓ แนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน	๔๕
.....	
บทที่ ๔ บทสรุปและข้อเสนอแนะ	๘๕
.....	
ภาคผนวก	๑๐๕
กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ	๑๐๗
แบบกรอกข้อมูล	๑๔๕
คณะทำงาน	๓๐๑

บทที่ ๑

บทนำ

โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
 ขอแสดงความยินดีกับผู้แทนโรงเรียน
นายขุนรอง อินทรทองดี | **โศภิตา วัฒนทอง**
นายณัฐวาท โพธิ์สุวรรณ | **พรวิมล หรือ อรุณ**
 ในการแข่งขันการวาดและเขียนภาพ
 โอลิมปิกเยาวชนแห่งชาติ ปี 2556
 ณ เมืองโกลด์ คอสโตน ประเทศออสเตรเลีย - 5 สิงหาคม 2556

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๙ กำหนดว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่เป็นกฎหมายแม่บทของการศึกษา ตามมาตรา ๑๐ กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒-พ.ศ. ๒๕๖๑) ที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งระบบ โดยกำหนดประเด็นสำคัญที่ต้องการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน ๔ ประการหลัก ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาครูยุคใหม่ การพัฒนาสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ใหม่ และการพัฒนาการบริหารจัดการใหม่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๔ : ๓) ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนนโยบายการปฏิรูปการศึกษาด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ มีการกำหนดเป้าหมายในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา โดยกำหนดให้ ๑) คนไทยทุกคนมีโอกาสและสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี อย่างเท่าเทียมกัน ๒) คนไทยทุกคนมีโอกาสและสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ๓) จำนวนปีการศึกษา

เฉลี่ยของคนไทยอายุ ๑๕-๕๙ ปี เพิ่มขึ้นจาก ๘.๗ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็น ๑๒ ปี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ส่วนเป้าหมายเฉพาะ มีการกำหนดกลุ่มเด็กปฐมวัย อายุ ๓-๕ ปี ได้แก่ ๑) ประชากร กลุ่มอายุ ๓-๕ ปี ทุกคนได้รับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ๒) เด็กอายุ ๓ ปี ทุกคนได้รับการคัดกรองพัฒนาการ และช่วยเหลือตั้งแต่แรกเริ่ม ๓) พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู ผู้เลี้ยงดู และผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กให้เหมาะสมตามวัย ส่วนกลุ่มเด็กและเยาวชนในระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา ได้แก่ ๑) ประชากรกลุ่มอายุ ๖-๑๑ ปี ทุกคน ได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา ๒) ประชากรกลุ่มอายุ ๑๒-๑๔ ปี ทุกคน ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ๓) ประชากรกลุ่มอายุ ๑๕-๑๗ ปี ทุกคน ได้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญหรือสายอาชีพหรืออื่น ๆ ที่เทียบเท่า และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ ๑) ผู้ด้อยโอกาสทุกคน มีสิทธิและโอกาส ในการเข้าถึงการศึกษาทุกระดับตามศักยภาพทุกด้าน ๒) ผู้ด้อยโอกาส ได้รับการสนับสนุนให้สามารถเข้าถึงการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึง อุดมศึกษา กลุ่มผู้พิการและผู้มีความสามารถพิเศษ ได้แก่ ๑) ผู้พิการทุกคนได้รับการบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐานและการฝึกอาชีพตามความถนัด ความสนใจ รวมทั้งมีโอกาสเข้าถึงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ๒) ผู้ที่มีความสามารถพิเศษในวัยเรียน ร้อยละ ๑-๓ ในแต่ละด้านของความสามารถได้รับการค้นพบ และพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ๓) ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนสามารถเข้าถึงบริการการศึกษาและระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับผู้พิการ และผู้ที่มีความสามารถพิเศษได้อย่างทั่วถึง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๓ : ๑๗-๑๙)

ในอดีตที่ผ่านมา มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติ
ประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๔๖๔ เป็นต้นไป ซึ่งมีผลให้เด็ก
ที่มีอายุ ๗ ปีบริบูรณ์ทุกคน ต้องเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียนจนอายุครบ ๑๔ ปีบริบูรณ์ โดยไม่ต้อง
เสียค่าเล่าเรียน อุปสรรคสำคัญประการหนึ่งในการจัดให้มีการศึกษาภาคบังคับในสมัยนั้น คือ
การไม่มีงบประมาณเพียงพอ และเพื่อแก้ไขปัญหาคาราคาซังขาดแคลนเงินงบประมาณ เจ้าพระยา
ธรรมศักดิ์มนตรี เสนาบดีกระทรวงธรรมการ จึงหาทางออกโดยการเก็บ “เงินศึกษาพลี” คือ
เงินค่าใช้จ่ายในการศึกษาซึ่งเป็นภาษีเพื่อการศึกษา และนำเงินส่วนนี้ไปเสริมให้การศึกษภาคบังคับ
ขยายตัวไปได้อย่างรวดเร็ว เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ทำให้เกิด
การเปลี่ยนแปลงหลายอย่างตามมา ในสังคมไทยเกิดความต้องการสถานที่เรียนเป็นจำนวนมาก
การศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๔๖๔ ไม่ได้กำหนดว่าจะต้องเรียนถึง
ชั้นใด แต่กำหนดว่าต้องเรียนจนถึงอายุ ๑๗ ปีบริบูรณ์ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๓ มีการประกาศใช้แผน
การศึกษาฉบับใหม่ เรียกว่า แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๓ ได้แบ่งการศึกษาสายสามัญศึกษา
ออกเป็น ๔ ระดับ คือ อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา (ตอนต้นและตอนปลาย) มัธยมศึกษา (ตอนต้น
และตอนปลาย) และอุดมศึกษา

การศึกษาภาคบังคับที่กำหนดอายุ ๗-๑๔ ปี ในช่วงหลังปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ตรงกับระดับประถมศึกษา ซึ่งมีระยะเวลาศึกษา ๗ ปี หรือเรียนจนจบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย แต่ก็ไม่ได้มีการระบุชัดเจนว่าต้องเรียนจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ส่วนใหญ่เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ก็จะออกจากโรงเรียน มีส่วนน้อยที่เรียนต่อจนถึงระดับมัธยมศึกษา ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้มีการประกาศใช้ “พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๐๕” มีสาระสำคัญว่า เมื่อตำบลใดมีความเหมาะสมที่จะประกาศการศึกษาภาคบังคับถึงประโยคประถมศึกษาตอนปลายได้ ก็ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประกาศได้เป็นตำบล ๆ ไป ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๒๐ ได้มีการประกาศใช้ “แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐” โดยกำหนดให้จัดการศึกษาระดับประถมและมัธยมเป็นระบบ ๖ : ๓ : ๓ คือ ระดับประถมศึกษา ๖ ชั้น ระดับมัธยมศึกษา ๖ ชั้น แบ่งออกเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น ๓ ชั้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ๓ ชั้น ซึ่งก็คือ ที่ใช้อยู่ในระบบปัจจุบันนั่นเอง แผนการศึกษาฉบับนี้ ยังได้ให้ความสำคัญกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นพิเศษอีกด้วย แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐ นี้ ทำให้การศึกษาระดับประถมศึกษาลดลงจาก ๗ ปี เหลือ ๖ ปี

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๓ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ มีสาระสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับ อยู่ในมาตรา ๖ ระบุว่า “ให้ผู้ปกครองของเด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่แปด ส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจนกว่าจะมีอายุย่างเข้าปีที่สิบห้า เว้นแต่เป็นผู้สอบได้ชั้นประถมศึกษาปีที่หก....” การศึกษาภาคบังคับในช่วงหลังปี พ.ศ. ๒๕๒๐ จึงลดลงเหลือ ๖ ปี ดังนั้น เด็กที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จึงสามารถออกจากระบบการศึกษาได้ แม้ว่าอายุยังไม่ครบ ๑๕ ปีบริบูรณ์ ผลจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ ทำให้จำนวนผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้มีการประกาศใช้กฎหมายการศึกษาฉบับแรกของประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกัน ในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย โดยการจัดการศึกษาแบ่งเป็น ๓ ระบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาในระบบมีสองระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา ต่อมาได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งกำหนดให้การศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาภาคบังคับ ที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ จำนวน ๙ ปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ ซึ่งการนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาภาคบังคับในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้นับตามปีปฏิทิน หากเด็กอายุครบหกปีบริบูรณ์ในปีใด ให้นับว่าเด็กมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดในปีนั้น

จากกฎหมายการศึกษาในอดีตถึงปัจจุบัน ทำให้การจัดการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี กลายเป็นนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่จะต้องจัดการศึกษาให้ได้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเล็งเห็นว่า “การรับนักเรียน” เป็นภารกิจหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินการบรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ รวมทั้งข้อเสนอในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. ๒๕๕๒-พ.ศ. ๒๕๖๑) เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน AEC กระทรวงศึกษาธิการ ได้แจ้งให้เลื่อนการเปิดภาคเรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานเป็นวันที่ ๑๐ มิถุนายนของทุกปี ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๗ การดำเนินงานรับนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงต้องคำนึงถึงเด็กทุกคนให้มีโอกาสและสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี อย่างเท่าเทียมกัน โดยกำหนดแนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน ตามนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และสถานศึกษาถือปฏิบัติ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานในเรื่องนี้ มีความชัดเจนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงจัดทำแนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบในการรับนักเรียนมีแนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. เพื่อให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง และประชาชน เกิดความเข้าใจในแนวทางการรับนักเรียน และให้ความร่วมมือในการส่งเด็กเข้าเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับและขั้นพื้นฐาน

เป้าหมาย

คนไทยทุกคน มีโอกาสและสามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี อย่างเท่าเทียมกัน

นิยามศัพท์

เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันในแนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้นิยามศัพท์ไว้ ดังนี้

การศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง องค์คณะบุคคลตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๓ มีหน้าที่กำกับดูแล การรับนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

คณะกรรมการรับนักเรียน หมายถึง บุคคลที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษา แต่งตั้งให้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา นำนโยบายและแนวทางการปฏิบัติการรับนักเรียนจากหน่วยงานต้นสังกัด มาวางแผนสู่การปฏิบัติในการกำหนดสัดส่วนการรับนักเรียน วิธีการรับนักเรียน การรับนักเรียนเงื่อนไขพิเศษ การประชาสัมพันธ์ และวินิจฉัยแก้ไขปัญหาในการดำเนินการรับนักเรียน ให้เป็นไปตามนโยบาย

สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนทั่วไป หมายถึง โรงเรียนทั่วไปมิใช่โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง

โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนผู้สมัครเรียนจำนวนมาก

เกินกว่าจำนวนนักเรียนที่โรงเรียนสามารถรับได้ตามแผนการรับนักเรียนและคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเห็นชอบให้เป็นโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง

พื้นที่บริการ หมายถึง เขตบริการที่โรงเรียนกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นขอบเขตในการรับนักเรียน

พฐ. หมายถึง แบบฟอร์มที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บค. หมายถึง แบบฟอร์มที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานรับนักเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา จัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ดำเนินการรับนักเรียนอย่างมีคุณภาพ โปร่งใส เป็นธรรม มีความรับผิดชอบ และตรวจสอบได้

บทที่ ๒

กฎหมาย เอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๒

กฎหมาย เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวทางการดำเนินงานรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีกฎหมาย เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
๒. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓
๓. พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕
๔. พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
๕. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
๖. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕
๗. กฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖
๘. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐

๙. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียน
ในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

๑๐. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๙

๑๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ
การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

๑๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

๑๓. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติสำหรับผู้ที่มีใช้
ผู้ปกครองซึ่งมีเด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับอาศัยอยู่

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

๑. ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษา
ในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑

๒. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ในการดำเนินงานรับนักเรียน ต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาของบุคคล ดังที่ปรากฏในมาตรา ๔๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ดังนี้

มาตรา ๔๙ ด้านสิทธิและเสรีภาพในการศึกษา บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพ หรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับการคุ้มครอง และส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

**พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓**

รัฐบาลมีนโยบายปฏิรูประบบราชการปรับปรุงการบริการและจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและโอกาสในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานในมาตรา ๑๐ ดังนี้

มาตรา ๑๐ การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง มีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ โดยมีรายละเอียดในมาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ดังนี้

มาตรา ๕ ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา และการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา รวมทั้งต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครอง ของเด็กทราบก่อนเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

มาตรา ๖ ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา เมื่อผู้ปกครองร้องขอให้สถานศึกษามีอำนาจผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้

มาตรา ๑๑ ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้ปกครอง มีเด็กซึ่งไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาอาศัยอยู่ด้วย ต้องแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่เด็กมาอาศัยอยู่ เว้นแต่ผู้ปกครองได้อาศัยอยู่ด้วยกับผู้นั้น การแจ้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ ให้กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา จัดการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ หรือเด็กซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษาภาคบังคับด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดตามความจำเป็น เพื่อประกันโอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาภาคบังคับ

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

เพื่อให้การสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กเหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน ให้เด็กได้รับการอุปการะ เลี้ยงดู อบรมสั่งสอนและมีพัฒนาการที่เหมาะสม ส่งเสริมความร่วมมือในการคุ้มครองเด็กระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จึงมีการตราพระราชบัญญัติขึ้น และมีรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการรับนักเรียนในมาตรา ๒๒ ดังนี้

มาตรา ๒๒ การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ และไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม การกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กหรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อเด็กหรือไม่ ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓

การบริหารและการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ มีลักษณะและวิธีปฏิบัติงานตลอดจนระบบบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างจากการปฏิบัติราชการในกระทรวงอื่น ๆ จึงต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น เพื่อกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ให้มีความชัดเจน โดยมีรายละเอียดที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการรับนักเรียนในมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ ดังนี้

มาตรา ๓๓ การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย

มาตรา ๓๕ กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีฐานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๓๗ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตร การศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

๓. รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการในสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

๔. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

มีผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ สำนักงานให้เป็นไปตามนโยบาย แนวทางและแผนการปฏิบัติราชการของกระทรวง

มาตรา ๓๘ ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทน องค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ

มาตรา ๓๙ สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการนั้น ๆ โดยผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑) บริหารกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการและของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ รวมทั้งนโยบายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ

๒) ประสานการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแลบุคลากร การเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาหรือส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

๓) เป็นผู้แทนของสถานศึกษาหรือส่วนราชการในกิจการทั่วไป รวมทั้งการทำนิติกรรมสัญญา ในราชการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษาหรือส่วนราชการได้รับตามที่ได้รับมอบอำนาจ

๔) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาหรือส่วนราชการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

๕) อำนาจหน้าที่ในการอนุมัติประกาศนียบัตร และวุฒิปัตร์ของสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

การนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาภาคบังคับในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ให้นับตาม
ปฏิทิน หากเด็กอายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ในปีใด ให้นับว่าเด็กมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดในปีนั้น

กฎกระทรวงว่าด้วยการแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๖

การแบ่งระดับและประเภททางการศึกษาชั้นพื้นฐาน เป็นสิ่งที่กำหนดให้ต้องดำเนินการ
ตามมาตรา ๑๖ วรรคสองของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ มีรายละเอียดดังนี้

ข้อ ๑ การศึกษาในระบบที่เป็นการศึกษาชั้นพื้นฐานให้แบ่งออกเป็นสามระดับ ดังนี้

(๑) การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยปกติเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก
ที่มีอายุสามปีถึงหกปี เพื่อเป็นการวางรากฐานชีวิตและการเตรียมความพร้อมของเด็ก ทั้งร่างกาย
และจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ บุคลิกภาพ และการอยู่ร่วมในสังคม

(๒) การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งวางรากฐานเพื่อให้ผู้เรียน
ได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้และความสามารถ
ชั้นพื้นฐาน โดยปกติใช้เวลาเรียนหกปี

(๓) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา แบ่งเป็นสองระดับ ดังนี้

(ก) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ ต่อจากระดับประถมศึกษา เพื่อให้รู้ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของตนเองทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนความสามารถ ในการประกอบกิจการงานและอาชีพตามควรแก่วัย โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

(ข) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความถนัดและความสนใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และทักษะทางสังคมที่จำเป็น โดยปกติใช้เวลาเรียนสามปี

ข้อ ๒ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามข้อ ๑ (๓) (ข) แบ่งเป็นสองประเภท ดังนี้

(๑) ประเภทสามัญศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ ศักยภาพ และความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษา

(๒) ประเภทอาชีวศึกษา เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ ในการประกอบอาชีพให้เป็นกำลังแรงงานที่มีฝีมือ หรือศึกษาต่อในระดับอาชีพชั้นสูงต่อไป

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๓๙ กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง ซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินงานรับนักเรียน โดยมีรายละเอียด ในข้อ ๑ และข้อ ๔ ของกฎกระทรวง ดังนี้

ข้อ ๑ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตน

ข้อ ๔ ให้สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณีมีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม และกำกับดูแลการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับการกระจายอำนาจอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) จัดให้มีระบบการกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศ การกระจายอำนาจ ให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๓) ให้ข้อเสนอแนะหรือแนะนำการใช้อำนาจ ตลอดจนมีอำนาจยับยั้งและแก้ไข การใช้อำนาจของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกฎหมาย

(๔) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาระบบการกระจายอำนาจ การบริหารอย่างต่อเนื่อง

(๕) รายงานผลการดำเนินการกระจายอำนาจและเสนอแนะปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนาต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่สนับสนุน ส่งเสริม กำกับดูแล และประเมิน ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ที่ได้รับมอบการกระจายอำนาจ ให้เป็นไปตามแนวทางที่ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน ในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๔

ระเบียบนี้ให้สถานศึกษาถือเป็นหน้าที่ในการที่จะรับเด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับเข้าเรียนในสถานศึกษา กรณีเด็กย้ายที่อยู่ใหม่ สถานศึกษาต้องอำนวยความสะดวกและติดตามให้เด็กได้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่ใกล้กับที่อยู่ใหม่ หลักฐานทางการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดตามระเบียบนี้ได้แก่ ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ ใบส่งตัวนักเรียน นักศึกษา หลักฐานแสดงผลการเรียน ประกาศนียบัตรหรือเอกสารอื่นใดในลักษณะเดียวกัน โดยมีรายละเอียดในข้อ ๖ ของระเบียบ ดังนี้

ข้อ ๖ การรับนักเรียน นักศึกษาในกรณีที่ไม่เคยเข้าเรียนในสถานศึกษามาก่อน ให้สถานศึกษาเรียกหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งตามลำดับเพื่อนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

(๑) สูติบัตร

(๒) กรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (๑) ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน

(๓) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (๑) หรือ (๒) ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือเอกสารตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้

(๔) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชนทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคล ตามแนบท้ายระเบียบนี้ เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

(๕) ในกรณีที่ไม่มีบุคคล หรือองค์กรเอกชนตาม (๔) ให้ชักถามประวัติบุคคล ผู้มาสมัครเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแนบท้ายระเบียบนี้ เป็นหลักฐาน ที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา

พ.ศ. ๒๕๔๙

กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงระเบียบว่าด้วยปีการศึกษา การเปิดและปิดสถานศึกษา ให้มีความเหมาะสมกับการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรายละเอียดอยู่ในข้อ ๔ ถึงข้อ ๑๒ ของระเบียบ ดังนี้

ข้อ ๔ สำหรับสถานศึกษาที่มีกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบกำหนดเรื่องนี้ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้ถือปฏิบัติตามกฎหมาย ข้อบังคับและระเบียบนั้น

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

“กรณีพิเศษ” หมายความว่า กรณีจำเป็นต้องใช้สถานศึกษาเพื่อประชุม สัมมนา ฝึกอบรม จัดสอบ พักแรม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือเหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจเปิดเรียนได้ตามปกติ

“เหตุพิเศษ” หมายความว่า เป็นเหตุที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติสาธารณะ

“เลขาธิการ” หมายความว่า ความรวมถึงอธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเป็นกรมด้วย

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียนศูนย์การศึกษา พิเศษ ศูนย์การเรียน วิทยาลัย หรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐหรือเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือ มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและ ตามประกาศกระทรวง

“หัวหน้าสถานศึกษา” หมายความว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ อธิการบดี หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นในลักษณะเดียวกัน

“นักเรียนและนักศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งกำลังรับการศึกษาอยู่ในสถานศึกษา

ข้อ ๖ ในรอบปีการศึกษาหนึ่ง วันเริ่มต้นปีการศึกษา คือ วันที่ ๑๖ พฤษภาคม และ วันสิ้นปีการศึกษา คือ วันที่ ๑๕ พฤษภาคมของปีถัดไป

ข้อ ๗ ให้สถานศึกษาเปิดและปิดภาคเรียนตามปกติ ในรอบปีการศึกษาหนึ่งตามที่กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

(๑) ภาคเรียนที่หนึ่ง วันเปิดภาคเรียน วันที่ ๑๖ พฤษภาคม วันปิดภาคเรียน วันที่ ๑๑ ตุลาคม

(๒) ภาคเรียนที่สอง วันเปิดภาคเรียน วันที่ ๑ พฤศจิกายน วันปิดภาคเรียน วันที่ ๑ เมษายน ของปีถัดไป

สถานศึกษาใดประสงค์จะเปิดและปิดภาคเรียนแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดเป็นผู้กำหนดตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๘ ผู้มีอำนาจสั่งปิดสถานศึกษาเป็นกรณีพิเศษ คือ

(๑) หัวหน้าสถานศึกษา สั่งปิดได้ไม่เกินเจ็ดวัน

(๒) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้ขอต่อส่วนราชการเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น

เมื่อได้สั่งปิดสถานศึกษาไปแล้ว สถานศึกษาต้องทำการสอนชดเชยให้ครบตามจำนวนวันที่ปิดนั้น

ข้อ ๙ การปิดสถานศึกษาเนื่องจากเหตุพิเศษ ให้สั่งปิดสถานศึกษาชั่วคราว เพื่อระงับเหตุหรือเพื่อป้องกันภัยอันตรายอันอาจเกิดขึ้น โดยให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) หัวหน้าสถานศึกษาสั่งปิดได้ไม่เกินสิบห้าวัน

(๒) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สั่งปิดได้ไม่เกินสามสิบวัน ส่วนสถานศึกษาที่ไม่ได้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ขอต่อส่วนราชการเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น

เมื่อได้สั่งปิดสถานศึกษาไปแล้ว สถานศึกษาต้องทำการสอนชดเชยให้ครบตามจำนวนวันที่ปิดนั้น

ข้อ ๑๐ เมื่อผู้มีอำนาจสั่งปิดสถานศึกษาตามข้อ ๙ ได้สั่งปิดสถานศึกษาไปแล้ว แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นยังไม่สงบหรือมีเหตุจำเป็นที่จะต้องสั่งปิดต่อไปอีก ให้อยู่ในดุลยพินิจหัวหน้าสถานศึกษา

ข้อ ๑๑ ในระหว่างปิดสถานศึกษาชั่วคราวเป็นกรณีพิเศษตามข้อ ๘ หรือในระหว่างปิดสถานศึกษาชั่วคราว เนื่องจากเหตุพิเศษตามข้อ ๙ หัวหน้าสถานศึกษาอาจสั่งให้ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ประจำสถานศึกษานั้น ๆ มาปฏิบัติงานตามปกติหรือตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายก็ได้

ข้อ ๑๒ การสั่งปิดสถานศึกษาชั่วคราวให้ทำคำสั่งเป็นหนังสือ เว้นแต่การสั่งด้วยวาจา หรือการสั่งโดยการสื่อความหมายในรูปแบบอื่น เมื่อผู้มีอำนาจได้สั่งปิดสถานศึกษาชั่วคราวแล้ว ให้ทำคำสั่ง เป็นหนังสือภายในสามวันนับแต่วันที่สั่งการด้วยวาจาหรือสั่งโดยการสื่อความหมายในรูปแบบอื่น

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้ เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ คือ

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
๒. ปลัดเทศบาล ปลัดเมืองพัทยา หรือปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ที่มีสถานศึกษาในสังกัด ผู้อำนวยการเขตในกรุงเทพมหานคร
๓. ผู้อำนวยการกองโรงเรียน สำนักการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
๔. ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลป์
๕. ประธานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
๖. ผู้บริหารสถานศึกษาทุกสังกัด
๗. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศเรื่องการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมีสาระสำคัญกำหนดไว้ในข้อ ๒ ถึง ข้อ ๔ ดังนี้

ข้อ ๒ ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาที่กำหนดในวันแรกของการเปิดเรียนภาคต้น

ข้อ ๓ ถ้าผู้ปกครองยังไม่ได้ส่งเด็กเข้าเรียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันแรกของการเปิดเรียนภาคต้น ถ้าสถานศึกษายังมิได้รับเด็กเข้าเรียน ให้สถานศึกษาแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองทราบเพื่อนำเด็กมาเข้าเรียน และให้รายงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ

เมื่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับรายงานจากสถานศึกษาแล้ว ให้ทำหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาทันที ถ้าไม่ส่งเด็กเข้าเรียน จะมีความผิดตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ คือ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๔ การผ่อนผันเด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ให้ผู้ปกครองส่งคำร้องต่อสถานศึกษานั้น ๆ โดยตรง เพื่อให้สถานศึกษาพิจารณาแต่ต้องเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือ หลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งประกาศ ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติสำหรับผู้ที่มีใช้ ผู้ปกครองซึ่งมีเด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับอาศัยอยู่

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติสำหรับผู้ที่มีใช้ ผู้ปกครอง ซึ่งมีเด็กที่มีอายุในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับอาศัยอยู่ ดังนี้

ข้อ ๑ ผู้ใดที่มีเด็กอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก มาอาศัยอยู่ด้วยและยังมีได้เข้าเรียนในสถานศึกษา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ต้องแจ้งให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบแล้วแต่กรณี เว้นแต่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

ข้อ ๒ การแจ้งให้แจ้งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่เด็กอาศัยโดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแบบที่กำหนด หรือแจ้งด้วยวาจาโดยตรงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้ใดขัดขืนไม่แจ้งภายในเวลากำหนดหรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จต้องระวางโทษปรับไม่เกิน หนึ่งหมื่นบาท

ข้อ ๓ การแจ้งให้แนบหลักฐานทะเบียนบ้านหรือสูติบัตร หรือหลักฐานทางการศึกษา หรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) ไปด้วย และให้ระบุจำนวนเด็กและสถานที่อยู่อาศัยที่สามารถติดต่อได้

ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดสาระสำคัญของยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศในช่วงการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กรอบการดำเนินงานและเพื่อให้บรรลุตามภารกิจ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ ๙ ยุทธศาสตร์ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ ๒ : พัฒนาคุณภาพกำลังคนทุกระดับ มาตรการที่ ๑ พัฒนากำลังคนให้มีความรู้ และทักษะ ทั้งทักษะพื้นฐานที่จำเป็นและทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ เป็นกำลังคนที่มีทั้งความรู้ ทักษะ และมีคุณภาพ เป็นแรงงานที่ใช้ทักษะและสมอง ในการปฏิบัติงาน นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันสู่ระดับสากล (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, ๒๕๕๔ : ๑๔)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วิเชียร เกตุสิงห์ และคณะ (๒๕๕๔) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง รายงานผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี พบว่า นโยบายการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี ในด้านประสิทธิภาพประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง ด้านโอกาสได้รับการศึกษา ภายหลังที่มีนโยบายการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี พบว่ามีอัตราการเข้าเรียนของนักเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับ หรือเด็กที่มีอายุ ๖-๑๔ ปี มีแนวโน้มสูงขึ้น

สุขุม มูลเมือง (๒๕๕๔) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การประเมินผลลัพธ์และผลกระทบจากการดำเนินงานตามนโยบายการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี พบว่า

การประกาศใช้นโยบายการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี มีผลกระทบต่อการทำงาน การที่มีประชากรได้รับการศึกษาสูงขึ้นได้ส่งผลโดยตรงต่อค่าจ้างที่สูงขึ้น และการขยายตัวของโครงสร้างการผลิต จึงทำให้ตำแหน่งงานมากขึ้น และประชากรมีสัดส่วนการได้ทำงานสูงขึ้น และผลกระทบของการประกาศใช้นโยบายการศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี ต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากร พบว่า (๑) ผลกระทบด้านการมีงานทำ พบว่า นโยบายดังกล่าวได้ทำให้ประชากรมีระดับการศึกษาสูงขึ้น ซึ่งก็จะส่งผลโดยตรงต่อการมีงานทำเพราะสภาพงานในปัจจุบันก็มีการแข่งขันสูงขึ้น ผู้ประกอบการ

จึงจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยในการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ซึ่งก็จะส่งผลให้ต้องจ้างงานคนงานที่มีความรู้ความสามารถสูงขึ้นตามไปด้วย (๒) ผลกระทบต่อการประกอบอาชีพ พบว่าการได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นอันเป็นผลมาจากการประกาศใช้การศึกษาภาคบังคับ ๙ ปี ทำให้ประชากรสามารถประกอบอาชีพในสาขาที่ให้ผลตอบแทนสูงขึ้น และเป็นธรรมมากขึ้นโดยเฉพาะผู้ที่มีระดับการศึกษาที่ขาดแคลนก็จะมีโอกาสได้งานที่มีผลตอบแทนสูงกว่าปกติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (๒๕๕๔) ได้สำรวจความคิดเห็นของครู ผู้บริหารสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไปในประเทศ จำนวนทั้งสิ้น ๓,๘๗๙ คน ระหว่างวันที่ ๑๕-๒๐ เมษายน ๒๕๕๔ พบว่า ภาพรวมของความพึงพอใจต่อการรับนักเรียนในปี ๒๕๕๔ ร้อยละ ๗๑.๙๖ จุดเด่นของการรับนักเรียน คือ เน้นการสอบโดยใช้ความรู้ความสามารถของเด็กเป็นหลัก ร้อยละ ๓๖.๓๔ มีช่องทางการสมัครสอบที่หลากหลาย ร้อยละ ๑๕.๔๙ เปิดโอกาสและให้การช่วยเหลือเด็กที่พลาดหรือไม่มีที่เรียนได้เข้าเรียน ร้อยละ ๑๐.๘๔ การเอาจริงเอาจังของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ ๙.๔๘ หน่วยงานต่าง ๆ ทำงานเป็นระบบมากขึ้น ร้อยละ ๘.๐๘ จุดด้อยของการรับนักเรียนพบว่านโยบายกับแนวทางปฏิบัติยังไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน/ยังมีข่าวการรับเด็กฝากอยู่ ร้อยละ ๓๒.๘๙ เด็กในเขตก้นอกเขตได้รับโอกาสในการเข้าโรงเรียนต่างกัน/การแบ่งพื้นที่ของโรงเรียนยังไม่ชัดเจน ร้อยละ ๑๑.๘๒ ข้อจำกัดของแต่ละโรงเรียนที่ไม่สามารถรับเด็กได้ทั้งหมด ๑๑.๑๐ ผู้ปกครองและเด็กคาดหวังจะเข้าโรงเรียนที่มีชื่อเสียง ร้อยละ ๘.๘๔ ขั้นตอนการรับสมัคร/การสอบยุ่งยาก ร้อยละ ๗.๗๑ เมื่อเปรียบเทียบการรับนักเรียนในปีนี้กับปีที่ผ่านมาพบว่า ดีขึ้น ร้อยละ ๔๓.๑๓ โดยเฉพาะกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าดีขึ้น ร้อยละ ๖๒.๕๐ เพราะเด็กมีที่เรียนทางกระทรวงศึกษาธิการมีการวางแผนและเตรียมการอย่างดี ในขณะที่เห็นว่ายังเหมือนเดิม ร้อยละ ๔๙.๔๗ ความสำเร็จของการรับนักเรียน คือ การได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ร้อยละ ๒๒.๙๙ การรับเด็กจำนวนมากขึ้น ร้อยละ ๑๗.๕๒ การให้ความสำคัญแก่เด็ก ร้อยละ ๑๔.๙๑ กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายชัดเจน ร้อยละ ๑๑.๖๖ ปัญหาเด็กฝากน้อยลง สามารถทำตามเป้าหมายได้สำเร็จ ร้อยละ ๙.๔๔

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๕๔) ได้จัดทำรายงานผลการดำเนินงาน การรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๕๔ พบว่า สภาพปัญหาการดำเนินงานตามนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๕๔ ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้เด็กนักเรียนใกล้บ้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่มีนักเรียนสมัครเกินจำนวนที่รับได้ โดยใช้วิธีจับฉลาก สำหรับความคิดเห็นของโรงเรียนประถมศึกษาที่มีอัตราการแข่งขันสูงในภาพรวม เห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ปกครองมีค่านิยมส่งนักเรียนเข้าเรียน ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการรับ นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจแนวปฏิบัติในการรับนักเรียน ส่วนความคิดเห็นของโรงเรียน มัธยมศึกษาที่มีอัตราการแข่งขันสูง พบว่า ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูงให้รับนักเรียนทุกประเภทในรอบเดียว และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือ การรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนเดิมที่มีศักยภาพเหมาะสมเข้าเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ โดยมีข้อเสนอแนะว่า ระเบียบและแนวปฏิบัติ ควรเหมือนเดิม บุคคลหรือองค์กรที่เสนอชื่อนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษควรมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับ นักเรียน เช่น เป็นผู้อุปการคุณ สนับสนุนโรงเรียน ควรเป็นบุตรหรือหลานของบุคลากรในโรงเรียน

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวม ๔๕ คน สรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เห็นด้วยต่อนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๕๔ เพราะมีแนวปฏิบัติชัดเจน โปร่งใส เป็นธรรม มีการกระจายอำนาจ มีการกำหนดสัดส่วน และวิธีการรับนักเรียนที่เหมาะสม การรับนักเรียนเพียงรอบเดียว การนำคะแนน O-NET มาพิจารณาในการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน การรับนักเรียนเงื่อนไขพิเศษตามบริบทของโรงเรียนแต่ละโรงเรียน สำหรับโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูงควรใช้การสอบเข้าเรียนทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๔)

จากหลักกฎหมาย เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่กล่าวอ้างข้างต้นจะพบว่า การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพอย่างทั่วถึง เท่าเทียม บริสุทธิ์ ยุติธรรมอย่างเสมอภาคแก่คนไทยทุกคนเป็นหน้าที่ของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการให้เกิดขึ้น โดยมีหลักประกันสิทธิและเสรีภาพในการศึกษาที่ให้คนไทยทุกคนมีสิทธิ มีโอกาส มีความเท่าเทียมและมีความเสมอภาคกัน ในการที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตร ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับเก้าปี โดยกระทรวงศึกษาธิการต้องดำเนินการให้ชัดเจน มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพสูงสุดดังนั้นการดำเนินการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องดำเนินการให้เป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ตรงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กำหนด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (๒๕๕๕) ได้จัดทำรายงานผลการดำเนินการดำเนินงาน การรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๕๕ พบว่า การดำเนินงานที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนโรงเรียนใกล้บ้าน โดยสถานศึกษารับเด็กอายุย่างเข้าปีที่ ๗ หรือจบชั้นก่อนประถมศึกษาเข้าเรียนต่อชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในเขตพื้นที่บริการทุกคนโดยไม่มี การวัดความสามารถทางวิชาการสถานศึกษาที่มีอัตราการแข่งขันสูงรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ และรับนักเรียนทั่วไปไม่เกินร้อยละ ๕๐ เขตพื้นที่การศึกษาสามารถจัดสรรที่เรียนรอบสองให้กับนักเรียนได้ทุกคน มีการดูแลให้สถานศึกษา ที่มีอัตราการแข่งขันสูงรับนักเรียนทุกประเภทรอบเดียวและแยกประกาศแต่ละประเภทชัดเจน รวมทั้งกำหนดจำนวนนักเรียนให้รับได้ห้องละ ๔๐ คน แต่ไม่เกิน ๕๐ คน เปิดโอกาสให้นักเรียนและผู้ปกครองเยี่ยมชมโรงเรียนเพื่อประกอบการตัดสินใจ การนำผลการสอบ O-NET มาเป็นองค์ประกอบ ในการรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ การรับนักเรียนที่มีศักยภาพ ที่เหมาะสมที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนเดิมเข้าเรียน และเปิดโอกาสรับนักเรียนทั่วไป ไม่เกินร้อยละ ๒๐ ทำให้นักเรียนมีโอกาสในการเข้าเรียน ณ โรงเรียนที่นักเรียนสนใจ นักเรียน มีความกระตือรือร้นมากขึ้น

ส่วนข้อเสนอแนะและแนวทางในการปฏิบัติ นโยบายการรับนักเรียนควรมีความชัดเจน ต่อเนื่อง ไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย การประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติการรับนักเรียน ปฏิทินการรับ นักเรียนควรประกาศภายในเดือนพฤศจิกายน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีการกำหนดปฏิทินการรับนักเรียนให้เหมาะสมไม่ซ้ำซ้อนในระดับที่แตกต่างกัน เพิ่มการประชาสัมพันธ์ ให้มากขึ้นอย่างทั่วถึงในทุกระดับการศึกษา กระจายอำนาจในการดำเนินการรับนักเรียนไปที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มากขึ้น กำหนดสัดส่วนในการรับนักเรียนความสามารถพิเศษ ที่รวมอยู่ในการรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษให้ชัดเจน ใช้ผลการสอบ O-NET มาเป็นองค์ประกอบ ในการรับนักเรียนไม่เกินร้อยละ ๒๐ ในการรับนักเรียนทุกระดับทุกประเภท เพิ่มการสอบวิชาภาษาอังกฤษ ในการสอบคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การรับนักเรียนทั่วไปเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไม่เกินร้อยละ ๒๐ ยกเว้นโรงเรียนที่เปิดสอน เฉพาะมัธยมศึกษาตอนปลาย มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาให้ทัดเทียมกันอย่างเป็น รูปธรรมและเพิ่มแผนชั้นเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นการลดอัตราการแข่งขัน ในโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง

สำนักงานการจัดการศึกษาของประเทศมาเลเซีย. (๒๐๑๒). ได้รายงานการรับนักเรียน ของประเทศมาเลเซีย ใช้วิธีเลื่อนชั้นเรียนในระดับประถมศึกษา ไม่ดูความรู้ทางวิชาการ เดิมเคยมี การสอบเด็กในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ผู้ที่ได้คะแนนดีมาก ไม่ต้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แต่จะได้เลื่อนชั้นไปเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เลย ภายหลังได้ยกเลิกไป เพราะเกรงนักเรียน จะถูกกดดันในการเรียน การเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ใช้พิจารณาผลสัมฤทธิ์เด็ก ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในวิชาภาษามลายู ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนจีน จะดูคะแนนภาษาจีน และทมิล ในโรงเรียนทมิล โดยการสอบ Primary School Achievement Test

Chang Chiung-fang. (๒๐๑๑). กล่าวถึง การรับนักเรียนของประเทศไต้หวัน ใช้วิธีสอบรวม (Admission) เข้าโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นเวลาหลายปี ซึ่ง Lin Wen-hu รองผู้อำนวยการสถาบันสหพันธ์ผู้ปกครองแห่งชาติ (the National Alliance of Parents Organizations) ชี้ว่าที่ผ่านมาอนาคตของเด็กถูกกำหนดง่าย ๆ ด้วยวิธีการวัดและประเมินที่แคบเกินไป คือ เน้นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางวิชาการหรือบางสาขาวิชาเท่านั้น เป็นการไม่ยุติธรรมต่อเด็กอื่น ๆ ดังนั้น เมื่อไม่นานมานี้ รัฐบาลประกาศเพิ่มแนวทางที่สองขึ้นสำหรับนักเรียนที่ไม่ได้สอบรวมหรือพลาดจากการสอบร่วมนับเป็นการปฏิรูปครั้งใหญ่ของการรับนักเรียน Wu Chyi-in นักวิจัยจาก Institute of Sociology, Academia Sinica ชี้ว่า หากการคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับ ๑๒ ปี เปิดกว้างขึ้น จะสามารถแก้ปัญหการศึกษาของประเทศได้มาก แต่ผู้ปกครองก็ยังสับสนต่อการเปลี่ยนแปลง และความไม่แน่นอนของนโยบายดังกล่าว โดยรู้สึกว่ รัฐบาลกำลังใช้เด็กเป็นหนูทดลอง

Priyodesk. (๒๐๑๑). กล่าวถึง การรับนักเรียนของประเทศอินเดีย โรงเรียนรัฐบาลส่วนใหญ่รับนักเรียนโดยใช้วิธีจับสลากมานานแล้ว และในปีการศึกษา ๒๕๕๕ ประกาศให้โรงเรียนเอกชนทุกโรงรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยใช้วิธีการจับสลาก เพราะที่ผ่านมาโรงเรียนเอกชน จะมีวิธีการรับนักเรียนเป็นของตนเอง แต่ไม่เป็นระบบ สร้างปัญหา และก่อความโกลาหลทุกปี สำหรับนักเรียนที่ประสงค์เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒-๖ ในโรงเรียนเอกชน จะต้องผ่านการสอบข้อเขียนวิชาภาษาเบงกาลี ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ ส่วนโรงเรียนรัฐบาล จะต้องจัดสรรโควตาเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒-๖ สำหรับลูกหลานของผู้ปลดปล่อยอินเดียจากการปกครองของประเทศอังกฤษ (Freedom fighters' children) จำนวน ๕% และสำหรับเด็กพิการ ๒%

Ministry of Education Singapore. (๒๐๑๐). กล่าวถึง การรับนักเรียนของประเทศสิงคโปร์ว่ามีการจัดพิมพ์คู่มือการเลือกโรงเรียนสำหรับผู้ปกครองที่จะใช้ในการพิจารณาเลือกโรงเรียนให้กับนักเรียน ที่จะเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และเรียนต่อเนื่องไปจนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่มีการสอบอีก คู่มือนี้จะมีรายละเอียดสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษและนักเรียนทั่วไป มีตัวอย่างใบสมัคร ขั้นตอนการรับสมัคร การสมัคร คำแนะนำในการเลือกโรงเรียน การยื่นใบสมัคร แนวทางการพิจารณา การแจ้งผลการรายงานตัว รวมทั้งการขอย้ายโรงเรียน หลังการประกาศผลแล้ว โดยนักเรียนทั่วไปจะพิจารณาจากคะแนนสอบได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ และจัดลำดับโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เลือกไว้ ๖ โรงเรียน ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษจะได้รับการพิจารณาทั้งด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ในจำนวนประมาณ ๕-๒๐% ของจำนวนที่รับได้ ซึ่งมีโรงเรียนในโครงการนี้ จำนวน ๘๐ โรงเรียน นักเรียนจะใช้วิธีการสอบแข่งขันและการสัมภาษณ์ กรณี ไม่ผ่านการสัมภาษณ์ สามารถสมัครเข้าเรียนในกลุ่มนักเรียนทั่วไปได้อีกครั้งหนึ่ง

Rebecca Allen Simon Burgess and Leigh McKenna. (๒๐๑๐). ได้ศึกษาวิจัย การรับนักเรียนของประเทศอังกฤษ เรื่อง The early impact of Brighton and Hove's school admission reforms พบว่า ผลกระทบจากการปฏิรูประบบการรับนักเรียนในเมือง Brighton และ Hove คือ เปลี่ยนเป็นใช้วิธีการจับสลากสำหรับนักเรียนนอกเขตพื้นที่บริการ จากวิธีเดิมที่ หลังจากจัดสรรที่นั่งให้นักเรียน ในเขตพื้นที่บริการเรียบร้อยแล้ว จะมีที่นั่งเหลือสำหรับรับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการ ที่มีจำนวนมากเกินกว่าที่นั่งที่เหลือพอจะรับได้ ซึ่งเดิมใช้วิธีพิจารณาระยะทางระหว่างบ้านและโรงเรียน ใครอยู่ใกล้สุด ก็ได้เข้าเรียนก่อน เมื่อใช้วิธีการจับสลากแทน พบว่า ทำให้นักเรียนที่อยู่นอกเขตพื้นที่บริการบางคน ที่มีผลการเรียนดีกว่า ฐานะดีกว่า ต้องพลาดโอกาส ทำให้ลดจำนวนผู้ปกครอง ที่มีฐานะที่พากันมาซื้อบ้านบริเวณรอบเขตพื้นที่บริการ และช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมลง ผู้วิจัยแนะนำให้รอดูผลกระทบในระยะยาวต่อไป

Department for children, School and Families. (๒๐๑๐). กล่าวถึง การรับนักเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐนิวยอร์ก ทั้งระดับประถมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย จะต้องลงทะเบียนที่โรงเรียนในเขตบริการ หากไม่มีโรงเรียนในเขตจะต้องติดต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หลักฐานสำคัญที่ใช้พิจารณาในการรับนักเรียนของโรงเรียนนิวยอร์ก คือ สำเนาทะเบียนบ้านที่นักเรียนจะต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านของกรุงนิวยอร์ก จึงจะได้รับสิทธิในการสมัครเข้าเรียนประเภทต่าง ๆ ๓ รอบ ดังนี้

๑. รอบพิเศษ (Specialized) สำหรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านต่าง ๆ
๒. รอบทั่วไป (Main) สำหรับนักเรียนโดยทั่วไป
๓. รอบเสริม (Supplementary) สำหรับนักเรียนที่พลาดโอกาสจากรอบพิเศษและรอบทั่วไปมีแผนให้เลือก ๑๒ แบบ ตามศักยภาพของนักเรียน ถ้ายังเลือกไม่ได้ก็จะจัดให้เรียนที่อยู่ใกล้บ้านที่สุด

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า แนวทางการรับนักเรียนทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการปรับเปลี่ยนนโยบายและวิธีการให้เหมาะสม เพื่อจัดสรรโอกาสและสิทธิการศึกษาให้เป็นอย่างดี เท่าเทียม และเป็นธรรม โดยวิเคราะห์ สังเคราะห์ ปัญหา รวมทั้งเสนอแนะการดำเนินงาน ที่ผ่านมารวบรวมความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อกำหนดเป็นแนวทางการรับนักเรียนที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

บทที่ ๓

แนวทางการดำเนินงาน

รับนักเรียน

บทที่ ๓

แนวทาง การดำเนินงานรับนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีภารกิจในการจัดและส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสถานศึกษาในสังกัดถึง ๓๑,๑๑๖ โรงเรียน (ข้อมูล ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๕) ซึ่งจะต้องรับนักเรียนเข้าใหม่ทุกปี ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงให้ความสำคัญกับ “การรับนักเรียน” ในแต่ละปีการศึกษา โดยมีการกำหนดนโยบายที่ผู้เกี่ยวข้องและสถานศึกษาต้องนำไปปฏิบัติ รวมทั้งมีการจัดทำรายงานการวิจัยผลการรับนักเรียนเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินงานเพื่อนำผลไปพัฒนา ปรับปรุง ในปีการศึกษาต่อไป เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแต่ละระดับมีความสอดคล้องและเป็นไปตามนโยบาย จึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานรับนักเรียนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวทางการปฏิบัติงานระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล เอกสาร ผลกระทบ ข้อเสนอแนะ ของการรับนักเรียน ปีการศึกษาที่ผ่านมาและศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ และหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อวางแผนกำหนดนโยบาย และแนวปฏิบัติในปีต่อไป

๒. กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน โดยคณะกรรมการจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน

๓. นำนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ

๔. ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ มีคุณธรรมนำความรู้ตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและมีคุณภาพตามมาตรฐาน

๕. จัดตั้งศูนย์ประสานงานการรับนักเรียน ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการรับนักเรียน การตอบคำถาม รับข้อร้องเรียน และแนะนำข้อมูลต่าง ๆ และมีห้องให้คำปรึกษาที่ศูนย์ประสานงาน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้มาขอรับบริการอย่างรวดเร็ว

๖. จัดประชุมชี้แจงนโยบายและแนวทางการรับนักเรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องในการรับนักเรียน เช่น ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน

๗. ประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ <http://www.obec.go.th> หนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ มาตรการตลาดนัดเรียนต่อ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้แก่ประชาชน

๘. กำกับ ติดตาม และประเมินผลการรับนักเรียนระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและแนวปฏิบัติ

รวบรวมข้อมูลงานวิจัย และหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน

นำนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนผ่านความเห็นชอบจาก กพฐ. และ รรมว.ศธ.

ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติ
เกี่ยวกับการรับนักเรียน

ศูนย์ประสานงาน
การรับนักเรียนระดับ สพฐ.

จัดประชุมชี้แจงต่อผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชน
ประชาสัมพันธ์ทางสื่อวิทยุ/โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ ออนไลน์
จัดมหกรรมตลาดนัดเรียนต่อ

กำกับ ติดตาม และประเมินผลการรับนักเรียน

แผนภูมิที่ ๑ การรับนักเรียนระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการปฏิบัติงานระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การรับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา

๑. ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของเขตพื้นที่การศึกษา โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

๒. ตรวจสอบข้อมูลจำนวนประชากรในวัยเรียน กลุ่มอายุ ๔-๑๑ ปี ของเขตพื้นที่การศึกษา จากข้อมูลกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และข้อมูลจากสำมะโนประชากรวัยเรียน ของสถานศึกษาที่จะเข้าเรียนชั้นอนุบาล ๑ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของเขตพื้นที่การศึกษา

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๔. ประชุมชี้แจงสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทราบเกี่ยวกับกฎหมายการจัดการศึกษาภาคบังคับ นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน และประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนทราบ

๕. จัดตั้งศูนย์ประสานงานการรับนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้บริการข้อมูลและข่าวสาร

๖. คณะกรรมการรับนักเรียน กำกับดูแลการรับนักเรียน การคัดเลือกนักเรียน และการจัดที่เรียนให้เด็กก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาที่ไม่มีที่เรียน

๗. รวบรวมข้อมูลการรับสมัคร การคัดเลือกนักเรียน การรับไว้ และรายงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

๑. ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของเขตพื้นที่การศึกษา โดยความเห็นชอบคณะกรรมการการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา

๒. ตรวจสอบข้อมูลจำนวนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ที่จะเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และสำรวจจำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่ประสงค์เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ของเขตพื้นที่การศึกษา

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๔. ประชุมชี้แจงสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้องทราบ เกี่ยวกับกฎหมายการจัดการศึกษาภาคบังคับ นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบทางเว็บไซต์

๕. จัดตั้งศูนย์ประสานงานการรับนักเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้บริการข้อมูลและข่าวสาร

๖. คณะกรรมการรับนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา กำกับดูแลการรับนักเรียน การคัดเลือกนักเรียน และการจัดที่เรียนให้กับนักเรียนที่ไม่มีที่เรียน

๗. รวบรวมข้อมูลการรับสมัคร การคัดเลือกนักเรียน การรับไว้ และรายงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนภูมิที่ ๒ การรับนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา

แนวทางการปฏิบัติงานระดับสถานศึกษา

โรงเรียนทั่วไป

๑. รับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และศึกษาวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงาน

๒. ตรวจสอบข้อมูลจำนวนประชากรวัยเรียนกลุ่มอายุ ๖-๑๑ ปี ในเขตพื้นที่บริการที่เรียนในสถานศึกษา และส่วนที่ไปเรียนนอกระบบสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเรียนโดยครอบครัวและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียนระดับสถานศึกษา

๔. ประชุมคณะกรรมการรับนักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแผนการรับนักเรียน สัดส่วนการรับนักเรียนและวิธีการรับนักเรียน โดยกำหนดเขตพื้นที่บริการ จำนวนการรับ และจำนวนนักเรียนต่อห้องให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ยุติธรรม เสมอภาค และรายงานข้อมูลให้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และจัดทำประกาศการรับนักเรียนของโรงเรียน

๕. ประชาสัมพันธ์ประกาศการรับนักเรียน รณรงค์ให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน ในการเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา

๖. ดำเนินการรับสมัครนักเรียน รายงานผลการรับสมัครนักเรียน On Web และคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียน และรายงานผลการรับไว้

๖.๑ ชั้นก่อนประถมศึกษา เข้าเรียนโดยไม่มี การสอบวัดความสามารถทางวิชาการ ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการจับสลาก

๖.๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ให้รับเด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ ๗ หรือจบการศึกษา ชั้นก่อนประถมศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทุกคน โดยไม่มี การสอบวัดความสามารถทางวิชาการ ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวน ที่รับได้ ให้ใช้วิธีการจับสลากและประสานกับโรงเรียนใกล้เคียงเพื่อจัดหาที่เรียน ให้เด็กได้เข้าเรียนทุกคน

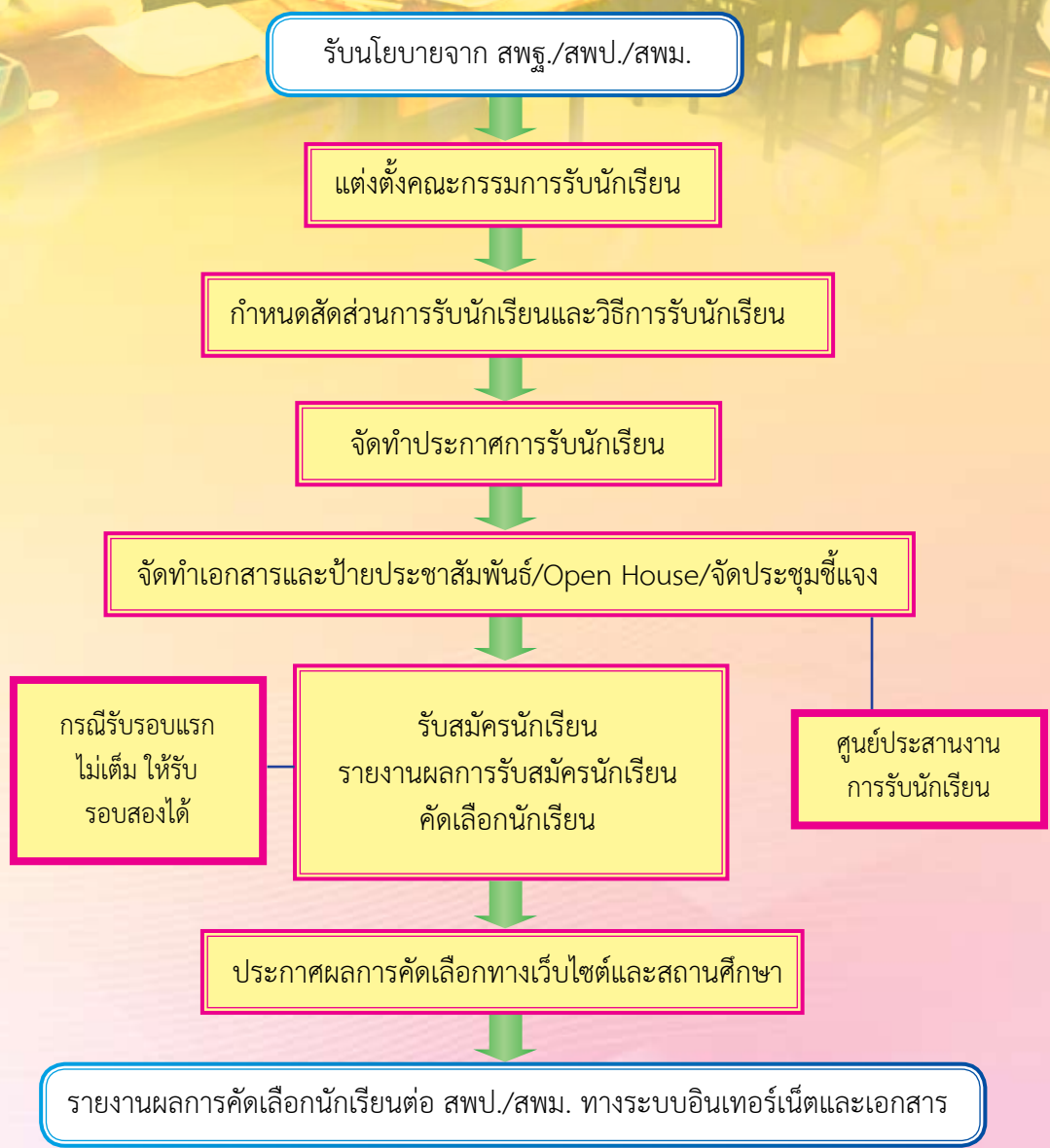
๖.๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่มาสมัครเข้าเรียนทุกคน ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการจับสลาก

๖.๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่มีศักยภาพเหมาะสมของโรงเรียนเข้าเรียน และเปิดโอกาสให้รับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนด้วยตามสัดส่วนและวิธีการที่กำหนด

๗. กรณีรับสมัครนักเรียนรอบแรกแล้วยังไม่ครบจำนวน ตามแผนการรับนักเรียน สามารถรับนักเรียนเพิ่มเติมจนครบจำนวน

๘. รายงานข้อมูลการรับนักเรียน ผ่านทางเว็บไซต์ <http://www.obec.go.th>

แผนภูมิที่ ๓ การรับนักเรียนโรงเรียนทั่วไป

โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง

๑. รับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติการรับนักเรียนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และศึกษาวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการ
๒. แต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนจากผู้ที่ไม่ได้รับผลประโยชน์จากการรับนักเรียนและเป็นที่ยอมรับของสาธารณชนในเรื่องหลักธรรมาภิบาลร่วมเป็นกรรมการ โดยขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. ประชุมคณะกรรมการรับนักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำนโยบายและแนวทางการปฏิบัติการรับนักเรียนจากหน่วยงานต้นสังกัดมาวางแผนสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ยุติธรรมเสมอภาค ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
 - ๓.๑ สัดส่วนการรับนักเรียน
 - ๓.๒ วิธีการรับนักเรียน
 - ๓.๓ การรับนักเรียนห้องเรียนปกติ

๓.๔ การรับนักเรียนห้องเรียนพิเศษ

๓.๕ การรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

๓.๖ การรับนักเรียนเงื่อนไขพิเศษ

๓.๗ การประชาสัมพันธ์

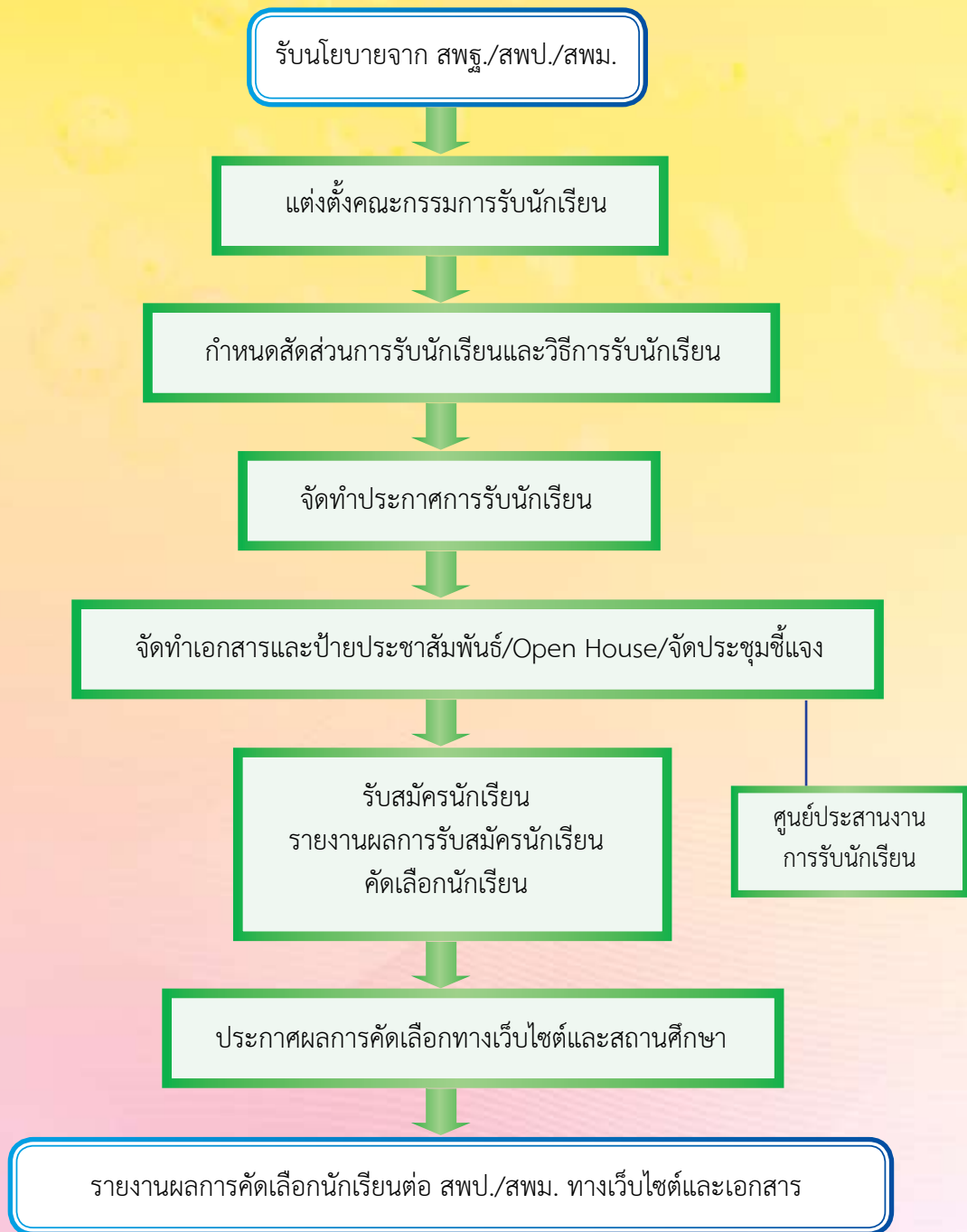
๓.๘ อื่น ๆ

๔. จัดทำประกาศการรับนักเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. ประชาสัมพันธ์การรับนักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
ได้ทราบเกี่ยวกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและแนวทางการรับนักเรียนของโรงเรียน

๖. ดำเนินการรับนักเรียนตามวิธีการที่กำหนด และรายงานข้อมูลการรับนักเรียนต่อ
สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗. รายงานข้อมูลการรับนักเรียน ผ่านทางเว็บไซต์

แผนภูมิที่ ๔ การรับนักเรียนโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง

การวางแผนเตรียมการข้อมูลการรับนักเรียน

เนื่องจาก การดำเนินงานรับนักเรียนมีความเกี่ยวข้องต่อสาธารณชน ดังนั้น จึงต้องมีการวางแผนเตรียมการข้อมูลการรับนักเรียนอย่างรอบคอบ มีข้อมูลที่ทันต่อเหตุการณ์ เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษารายงานข้อมูล ก่อนการรับนักเรียน ระหว่างการรับนักเรียน และหลังการรับนักเรียน ดังนี้

๑. ข้อมูลที่รายงานก่อนการรับนักเรียน

๑.๑ การวางแผนเตรียมการรับนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (แบบรับนักเรียน ๑)

๑.๒ การวางแผนเตรียมการรับนักเรียนของโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง ระดับประถมศึกษา (แบบรับนักเรียน ๒)

๑.๓ การวางแผนเตรียมการรับนักเรียนของโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง ระดับมัธยมศึกษา (แบบรับนักเรียน ๓)

๑.๔ ประกาศการเกณฑ์เด็กมาเข้าเรียน

๑.๕ ประกาศการจัดสรรโอกาสทางการศึกษา

๑.๖ ประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของเขตพื้นที่การศึกษา

๒. ข้อมูลที่รายงานระหว่างดำเนินการรับนักเรียน

๒.๑ จำนวนผู้สมัคร จำนวนผู้เข้ารับการคัดเลือก จำนวนที่รับไว้ (แบบรับนักเรียน ๔)

๓. ข้อมูลที่รายงานหลังดำเนินการรับนักเรียน

๓.๑ แผน ผล การรับนักเรียน (แบบรับนักเรียน ๕)

๓.๒ ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข

นอกจากที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานรับนักเรียนดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ดังนี้

แนวทางการปฏิบัติงาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

๑. การเกณฑ์เด็กเข้าเรียน
๒. การจัดสรรโอกาสเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๓. การผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียน
๔. การย้ายนักเรียน
๕. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามเด็กเข้าเรียน
๖. การจำหน่ายนักเรียน
๗. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย
๘. เขตพื้นที่บริการ

๑. การเกณฑ์เด็กเข้าเรียน

๑.๑ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบรายชื่อเด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ (อายุย่างเข้าปีที่เจ็ด) เข้าเรียน ภายในเดือน เมษายน ก่อนปีการศึกษาที่ได้จะเข้าเรียน ๑ ปี (แบบ พฐ.๐๓)

๑.๒ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศ รายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาภายในเดือนพฤษภาคมก่อน ปีการศึกษาที่เด็กจะเข้าเรียน ๑ ปี (แบบ พฐ.๐๗)

๑.๓ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจกเป็น หนังสือ ให้ผู้ปกครองของเด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติการศึกษา ภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ ทราบภายในเดือนพฤษภาคมก่อนปีการศึกษาที่เด็กจะเข้าเรียน ๑ ปี (แบบ พฐ.๐๘)

หมายเหตุ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจมอบให้ สถานศึกษาที่รับผิดชอบเขตพื้นที่บริการดำเนินการแทนได้

๑.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ สถานศึกษาประชาสัมพันธ์รายละเอียดการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ อย่างหลากหลาย เช่น ป้ายโฆษณา วิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าว แผ่นพับ เอกสาร วารสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประชุมชี้แจงผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกองค์การ บริหารส่วนท้องถิ่น ฯลฯ

๑.๕ สถานศึกษารับแจ้งการส่งเด็กเข้าเรียน (แบบ พฐ.๑๑)

๑.๖ ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในวันเปิดเรียนภาคต้นของปีการศึกษา

๑.๗ สถานศึกษารายงานผลการรับนักเรียน ทั้งในเขตบริการและนอกเขตบริการ ของสถานศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณี ทราบ (แบบ พฐ.๑๒)

๑.๘ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แจ้งรายชื่อเด็กที่เข้าเรียนในเขตพื้นที่บริการอื่น ให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบเขตพื้นที่บริการของนักเรียนทราบ

๑.๙ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ สถานศึกษาดำเนินการติดตามเด็กเข้าเรียน

๑.๑๐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปผลการรับนักเรียนแจ้งคณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษา และรายงานหน่วยงานต้นสังกัด (แบบ พฐ.๑๒)

๑.๑๑ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สรุปผลการรับเด็กเข้าเรียน รายงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบบ พฐ.๑๒/๕)

รายละเอียดการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปรากฏตามแผนภูมิแสดง ขั้นตอนการส่งเด็กเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

แผนภูมิ แสดงขั้นตอนการส่งเด็กเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ
แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบรายชื่อเด็ก ภายใน ๑ มีนาคม
ก่อนปีการศึกษาที่เด็กจะเข้าเรียน ๑ ปี (แบบ พฐ. ๐๓)

คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ
ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียน
ก่อนปีการศึกษาที่เด็กจะเข้าเรียน ๑ ปี (แบบ พฐ. ๐๗)

คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ
ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียน
ก่อนปีการศึกษาที่เด็กจะเข้าเรียน ๑ ปี (แบบ พฐ. ๑๐)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/หน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ
ประชาสัมพันธ์การส่งเด็ก

ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียน

คณะกรรมการเขตฯ รับรายงานผลการรับนักเรียน
จากสถานศึกษาทุกสังกัด (แบบ พฐ. ๑๒)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งรายชื่อเด็กที่เข้าเรียนในเขตพื้นที่
บริการอื่น ให้สถานศึกษารับผิดชอบทราบ (แบบ พฐ. ๑๒/๓)

คณะกรรมการเขตฯ หน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ
ติดตามเด็กที่ยังไม่เข้าเรียน (แบบ พฐ. ๑๔)

คณะกรรมการเขตฯ สรุปผลการรับเด็กเข้าเรียน
รายงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(แบบ พฐ. ๑๒/๔)

๒. การจัดสรรโอกาสเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๒.๑ สถานศึกษาส่งรายชื่อนักเรียนที่คาดว่าจะเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบเขตพื้นที่บริการการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเดือนเมษายน ก่อนปีการศึกษาที่นักเรียนจะเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (แบบ พฐ. ๑๓)

๒.๒ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แจกเป็นหนังสือ ให้ผู้ปกครองของนักเรียนที่คาดว่าจะจบการศึกษาตามข้อ ๑ ในสถานศึกษาที่มีได้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทราบภายในเดือนพฤษภาคม ก่อนปีการศึกษาที่นักเรียนจะเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ (แบบ พฐ. ๑๐)

หมายเหตุ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจมอบให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบเขตพื้นที่บริการดำเนินการแทนได้

๒.๓ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษาประชาสัมพันธ์รายละเอียดการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาโดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลาย เช่น ป้ายโฆษณา วิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าว แผ่นพับ เอกสาร วารสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประชุมชี้แจงผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ฯลฯ

๒.๔ สถานศึกษารับแจ้งการส่งเด็กเข้าเรียน (แบบ พฐ. ๑๑)

๒.๕ ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในวันเปิดเรียนภาคต้นของปีการศึกษา

๒.๖ สถานศึกษารายงานผลการรับนักเรียน ทั้งในเขตบริการและนอกเขตบริการของสถานศึกษา ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณีทราบ (แบบ พฐ. ๑๒)

๒.๗ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แจ้งรายชื่อเด็กที่เข้าเรียนในเขตพื้นที่บริการอื่น ให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบเขตพื้นที่บริการของนักเรียนทราบ

๒.๘ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา ดำเนินการติดตามเด็กเข้าเรียน ตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามเด็กเข้าเรียน

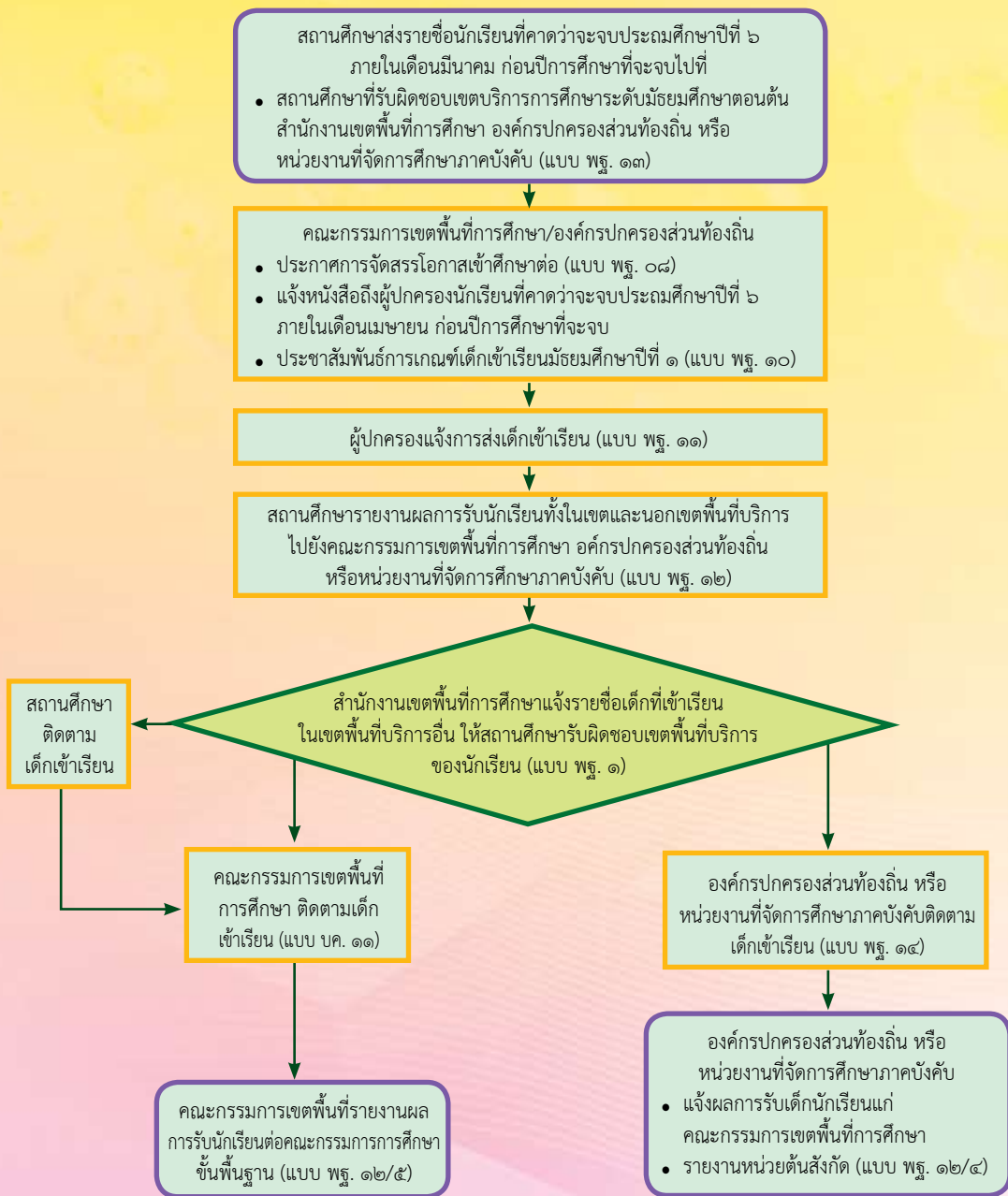
๒.๙ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปผลการรับนักเรียนแจ้งคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และรายงานหน่วยงานต้นสังกัด (แบบแนบท้าย พฐ. ๑๒/๔)

๒.๑๐ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สรุปผลการรับเด็กเข้าเรียน รายงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบบ พฐ. ๑๒/๕)

รายละเอียดการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มี ๑๐ ขั้นตอน ปรากฏตามแผนภูมิแสดงการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

แผนภูมิ แสดงการจัดสรรโอกาสเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

๓. การผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียน

๓.๑ ลักษณะที่สามารถขอผ่อนผัน

๓.๑.๑ การขอผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ
ต้องมีเหตุหนึ่งเหตุใด ดังนี้

๑) เด็กเรียนจบการศึกษาระดับปฐมวัย

๒) ในกรณีที่เด็กไม่จบการศึกษาระดับปฐมวัยหรือเทียบเท่า แต่ผู้ปกครองร้องขอและผ่านการประเมินความพร้อมทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ตามประกาศของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

๓.๑.๒ การขอผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ
ต้องมีเหตุหนึ่งเหตุใด ดังนี้

๑) เด็กเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อร้ายแรงที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้
ของเด็กหรืออาจเป็นอันตรายแก่นักเรียนอื่นตามความเห็นของแพทย์ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบ
โรคศิลป์

๒) เด็กเจ็บป่วยและอยู่ในระหว่างพักรักษาตัวไม่สามารถเข้าเรียน
ในสถานศึกษาภายในสี่สิบห้าวัน นับแต่วันเปิดภาคเรียนแรกของปีการศึกษาตามความเห็น
ของแพทย์ ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบโรคศิลป์

๓) เด็กที่มีความจำเป็นอื่นที่ไม่สามารถเข้าเรียนตามปกติได้ด้วยเหตุสุดิวสัยแล้วแต่กรณี

๓.๒ ระยะเวลาการผ่อนผัน

๓.๒.๑ กรณีเด็กเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายแรง หรือเจ็บป่วยและอยู่ในระหว่างพักรักษาตัวตามข้อ ๓.๑.๑ และ ๓.๑.๒ ผ่อนผันไปจนกว่าเด็กจะสามารถเข้าเรียนตามปกติได้

๓.๒.๒ กรณีเด็กมีความจำเป็นอื่น ตามข้อ ๑.๒.๓ ผ่อนผันได้ครั้งละหนึ่งปีการศึกษา ถ้ามีความจำเป็นต้องผ่อนผันเกินกว่าหนึ่งครั้ง ให้สถานศึกษาพิจารณาจัดการศึกษาเป็นพิเศษให้

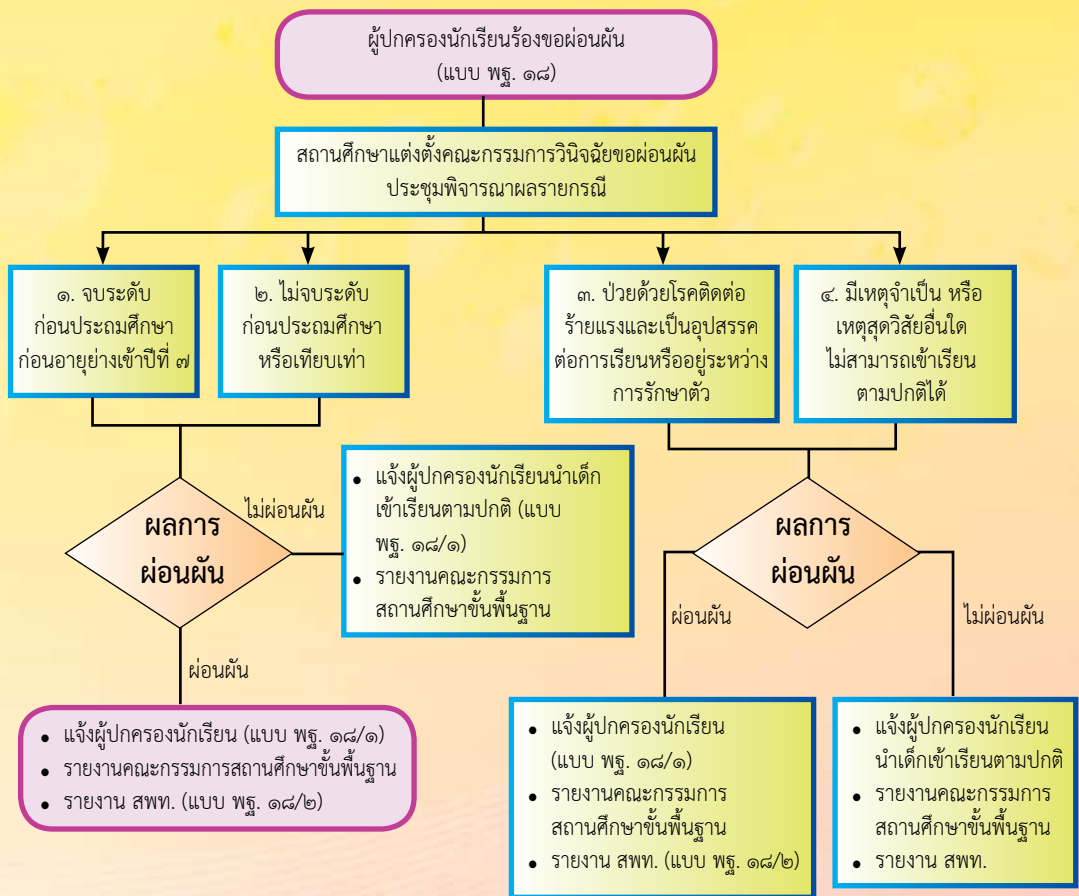
๓.๓ การขอผ่อนผัน ให้ผู้ปกครองยื่นคำร้องขอผ่อนผันตามแบบ พฐ. ๑๔

๓.๔ การพิจารณาผ่อนผัน ให้สถานศึกษาพิจารณาผ่อนผันโดยตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งพิจารณา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นประธาน ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ หนึ่งคน ผู้แทนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างน้อยหนึ่งคน เป็นกรรมการ และให้รองผู้อำนวยการ เป็นกรรมการและเลขานุการ การวินิจฉัยให้ถือเสียงข้างมาก ในกรณีเสียงเท่ากันให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

๓.๕ การแจ้งผลการผ่อนผัน ให้สถานศึกษาแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองและรายงานคณะกรรมการสถานศึกษาทราบ แบบ พฐ. ๑๘/๑ และ พฐ. ๑๘/๒ ตามลำดับ

รายละเอียดการผ่อนผัน ปรากฏตามแผนภูมิขั้นตอนการผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียน

แผนภูมิ แสดงขั้นตอนการผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียน

๔. การย้ายนักเรียน

๔.๑ ผู้ปกครองยื่นคำร้องขอย้ายต่อสถานศึกษา (แบบ พฐ. ๑๙)

๔.๒ สถานศึกษาทำหนังสือส่งนักเรียนขอย้ายไปเข้าเรียนในสถานศึกษาที่ขอย้ายเข้า (แบบ พฐ. ๑๙/๑) พร้อมทั้งส่งเอกสารหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ หลักฐานแสดงผลการเรียนรู้เพื่อย้ายสถานศึกษา (ปพ. ๑)

๔.๒.๒ ระเบียบสะสม (ปพ. ๙)

๔.๒.๓ สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน (ปพ. ๖)

๔.๓ สถานศึกษาที่นักเรียนขอย้ายออก ขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด แล้วแต่กรณี (แบบ พฐ. ๒๐)

๔.๔ สถานศึกษาที่นักเรียนขอย้ายเข้า รับเอกสารหลักฐานของนักเรียนที่ย้ายมาเข้าเรียน จัดให้นักเรียนเข้าเรียน และแจ้งการรับย้ายนักเรียนไปให้สถานศึกษาเดิมทราบ (แบบ พฐ. ๑๘/๓) พร้อมทั้งรายงานต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษามาคับคั่งที่สังกัด (แบบ พฐ. ๑๘/๒)

๔.๕ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษามาคับคั่ง แจ้งการรับนักเรียนไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษามาคับคั่งที่สังกัด ที่นักเรียนย้ายออกทราบ (แบบ พฐ. ๑๘/๔) เพื่ออนุญาตจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน

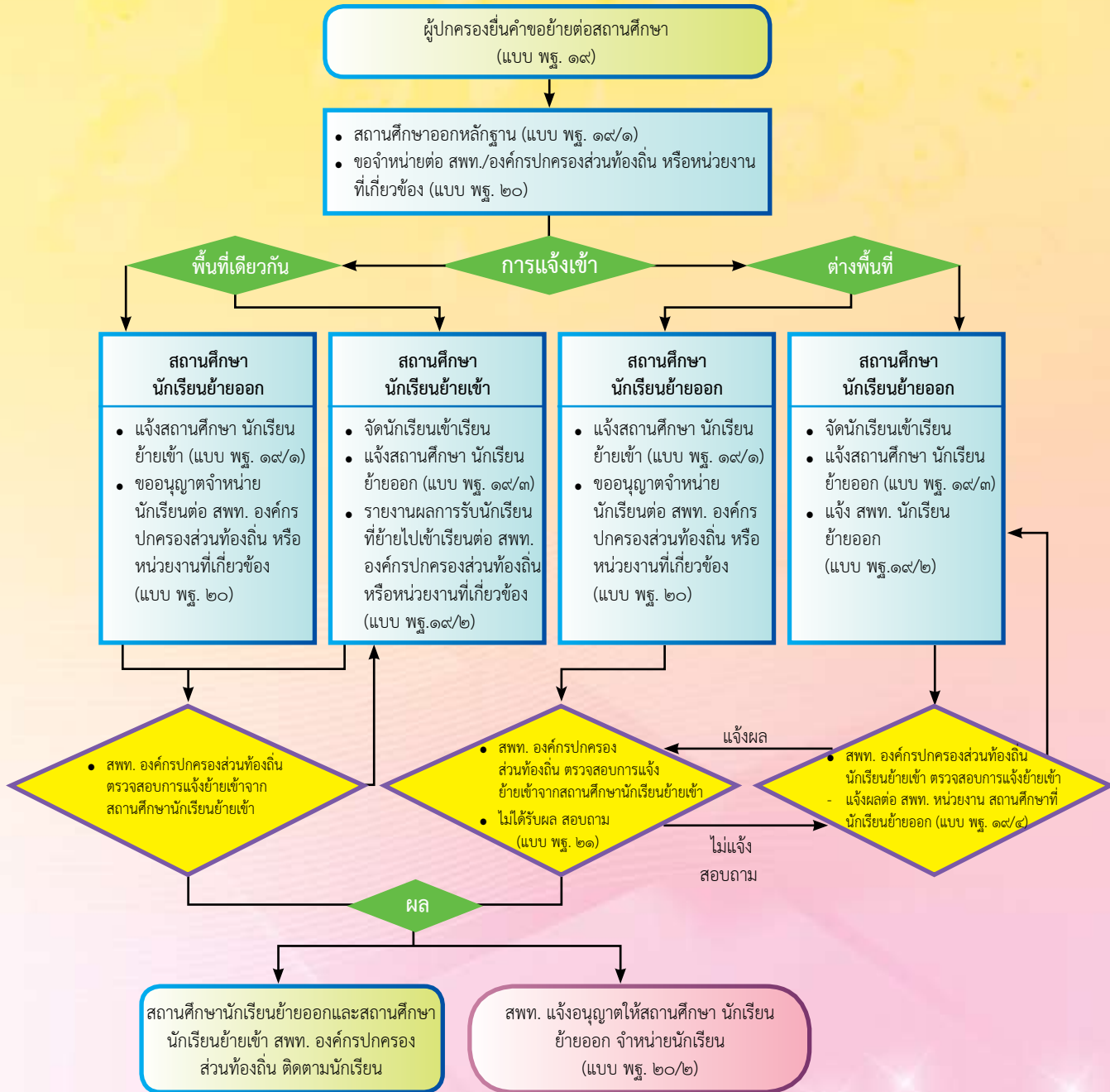
๔.๖ สถานศึกษาที่นักเรียนขอย้ายเข้าเรียน รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด แล้วแต่กรณี และแจ้งการรับนักเรียนให้สถานศึกษาที่นักเรียนขอย้ายออกทราบ (แบบ พฐ. ๑๘/๒ และ แบบ พฐ. ๑๘/๓)

๔.๗ กรณีผู้ปกครองขอย้ายเด็กไปเข้าเรียนในสถานศึกษาที่อยู่ต่างสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสังกัดอื่น ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่นักเรียนย้ายเข้าแจ้งผลการรับนักเรียนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่นักเรียนย้ายออกทราบ (แบบ พฐ. ๑๘/๔)

๔.๘ กรณีผู้ปกครองไม่พานักเรียนไปเข้าเรียนในสถานศึกษาที่ขอย้ายไปเข้าเรียน ให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกแห่งติดตามให้ผู้ปกครอง ส่งเด็กเข้าเรียนและประสานแจ้งผลการติดตามให้ทราบซึ่งกันและกัน (แบบ พฐ. ๒๑ และ แบบ พฐ. ๒๒)

รายละเอียดการย้ายนักเรียนปรากฏตามแผนภูมิขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับการย้ายนักเรียน

แผนภูมิ แสดงขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับการย้ายนักเรียน

๕. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการติดตามเด็กเข้าเรียน

๕.๑ กรณีผู้ปกครองไม่ส่งเด็กเข้าเรียน

เมื่อสถานศึกษาตรวจสอบพบว่าผู้ปกครองไม่ส่งเด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ หรือไม่ส่งเด็กที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จากสถานศึกษาที่มีได้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ตามที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ในวันเปิดเรียนภาคต้น มีแนวทางดำเนินการติดตาม เด็กเข้าเรียน ดังนี้

๕.๑.๑ ให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบเขตพื้นที่บริการของเด็กตรวจสอบ ติดตาม ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียน

๕.๑.๒ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเปิดเรียนภาคต้น ถ้าผู้ปกครองยังไม่ส่งเด็กเข้าเรียนให้สถานศึกษาแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองทราบ (แบบ พฐ. ๑๔) เพื่อนำเด็กมาเข้าเรียน โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือให้ผู้ปกครองลงชื่อรับหนังสือโดยตรง พร้อมทั้งรายงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีทราบ (แบบ พฐ. ๑๕)

๕.๑.๓ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เตือนให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนโดยพลัน (แบบ พฐ. ๑๔)

๕.๑.๔ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสานกับสถานศึกษาเพื่อติดตามผลการส่งเด็กเข้าเรียน

๕.๑.๕ ภายหลังจากผู้ปกครองได้รับหนังสือแจ้งเตือนให้ส่งเด็กเข้าเรียนของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ผู้ปกครองยังไม่ส่งเด็กเข้าเรียน ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕ (แบบ พฐ. ๑๖)

๕.๒ กรณีเด็กนักเรียนขาดเรียน

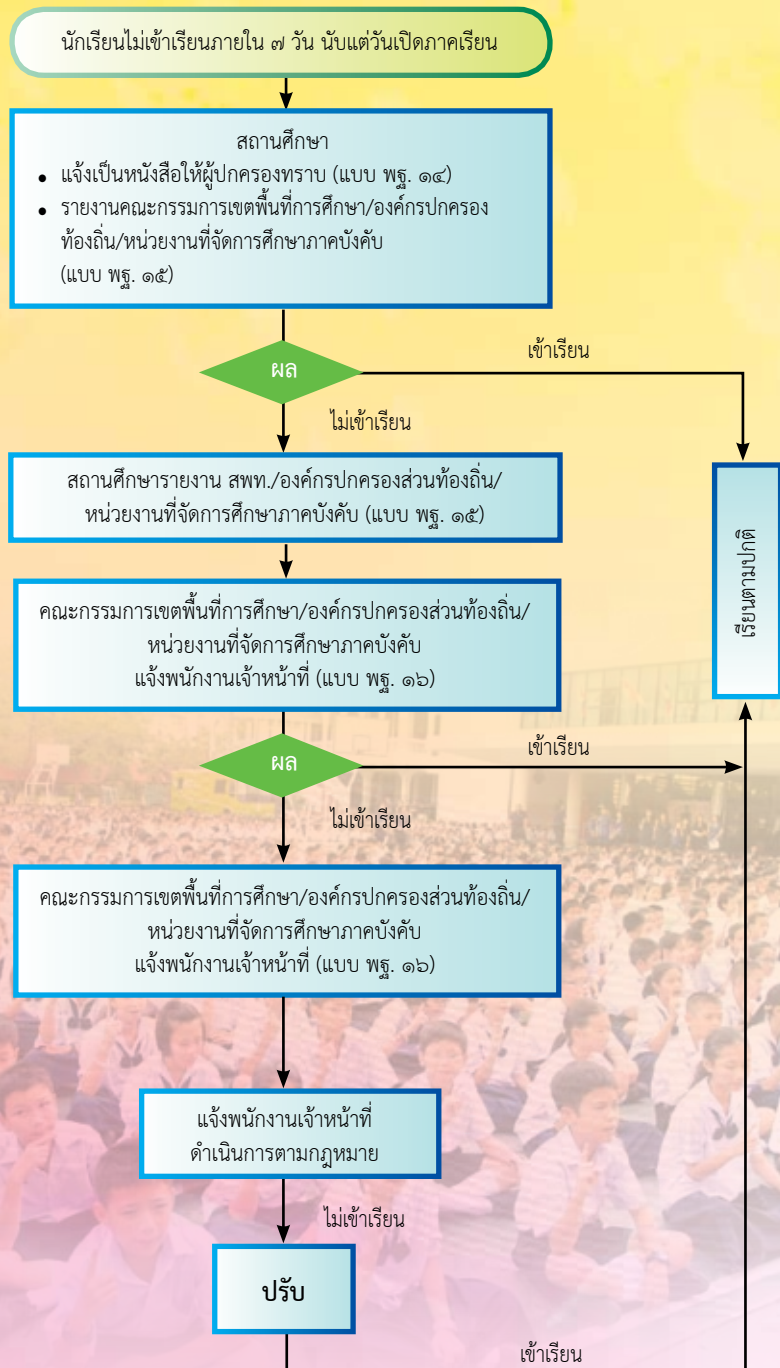
๕.๒.๑ เมื่อนักเรียนหยุดเรียนติดต่อกันเกิน ๕ วัน หรือหยุดเรียนเกิน ๗ วัน ในหนึ่งเดือนให้สถานศึกษาแจ้งเป็นหนังสือเตือนให้ผู้ปกครองนำเด็กมาเข้าเรียนโดยพลัน โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือให้ผู้ปกครองลงชื่อรับหนังสือโดยตรง (แบบ พฐ. ๑๗)

๕.๒.๒ ถ้าผู้ปกครองไม่ส่งเด็กเข้าเรียนภายหลังจากได้รับแจ้งเป็นหนังสือตามข้อ ๒.๑ แล้ว สถานศึกษารายงานให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่กรณีทราบ (แบบ พฐ. ๑๗/๑)

๕.๒.๓ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตรวจสอบติดตามเพื่อให้เด็กได้เข้าเรียน หรือดำเนินการตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. ๒๕๔๕

ขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามเด็กเข้าเรียน ปรากฏตามแผนภูมิขั้นตอนการดำเนินการเกี่ยวกับนักเรียนขาดเรียน

แผนภูมิ แสดงขั้นตอนการดำเนินงานเกี่ยวกับการติดตามเด็กเข้าเรียน

๖. การจำหน่ายนักเรียน

การจำหน่ายนักเรียน หมายถึง การดำเนินการให้นักเรียนพ้นสภาพการเป็นนักเรียนจากโรงเรียนที่เรียนอยู่

สาเหตุที่จะจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน มีอยู่ ๕ สาเหตุ คือ

๖.๑ นักเรียนย้ายโรงเรียน

๖.๒ นักเรียนถึงแก่กรรม

๖.๓ นักเรียนหยุดเรียนติดต่อกันเป็นเวลานาน และไม่มีตัวตนอยู่ในพื้นที่

๖.๔ นักเรียนอายุพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

๖.๕ นักเรียนเรียนจบการศึกษา กรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

๖.๕.๑ กรณีนักเรียน เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ สำหรับสถานศึกษาที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๖.๕.๒ กรณีนักเรียน เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ การจำหน่ายนักเรียนแต่ละสาเหตุมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

กรณีนักเรียนย้ายโรงเรียน

๑. สถานศึกษา ขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนที่ขอย้ายไปเข้าเรียนในสถานศึกษาอื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แบบ พฐ. ๒๐)

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำกับ ดูแลสถานศึกษาที่นักเรียนย้ายออก พิจารณา และแจ้งผลการพิจารณาให้สถานศึกษาทราบ

๒.๑ อนุญาต กรณีได้รับรายงานจากสถานศึกษาที่นักเรียนย้ายเข้า (กรณีย้ายภายในสำนักงานเขตหรือภายในสังกัดเดียวกัน) หรือได้รับแจ้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรณีย้ายต่างสำนักงานเขตหรือต่างสังกัด) ว่านักเรียนที่ขอย้ายได้เข้าเรียนแล้ว

๒.๒ ไม่อนุญาต กรณีได้รับรายงานจากสถานศึกษาที่นักเรียนย้ายเข้า (กรณีย้ายภายในสำนักงานเขตหรือภายในสังกัดเดียวกัน) หรือได้รับแจ้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กรณีย้ายต่างสำนักงานเขตหรือต่างสังกัด) ว่านักเรียนที่ขอย้ายไม่ได้ไปเข้าเรียน

๓. สถานศึกษา จำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนกรณีได้รับอนุญาต

๔. สถานศึกษาติดตามเด็กเข้าเรียน กรณีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่อนุญาตให้จำหน่ายนักเรียน เนื่องจากไม่ไปเข้าเรียนตามที่ขอย้าย หากไม่สามารถติดตามนักเรียนมาเข้าเรียนได้ ให้ดำเนินการขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน ด้วยเหตุที่นักเรียนไม่มีตัวตนอยู่ในพื้นที่

กรณีนักเรียนถึงแก่กรรม

๑. สถานศึกษาขอสำเนาใบมรณะบัตรของนักเรียนที่ถึงแก่กรรมจากผู้ปกครอง โดยตรวจสอบกับสำเนาเอกสารฉบับจริงก่อนดำเนินการ

๒. สถานศึกษาขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนที่ถึงแก่กรรมต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี พิจารณาอนุญาตจำหน่ายนักเรียน และแจ้งผลการพิจารณาให้สถานศึกษาทราบ (แบบ พฐ. ๒๒)

๔. สถานศึกษาจำหน่ายนักเรียนที่ถึงแก่กรรมออกจากทะเบียนนักเรียน

กรณีนักเรียนหยุดเรียนติดต่อกันเป็นเวลานาน และไม่มีตัวตนอยู่ในพื้นที่

๑. สถานศึกษา ขอหนังสือรับรองการไม่มีตัวตนของผู้ปกครอง และนักเรียนออกจากผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน หรือจากอำเภอ/กิ่งอำเภอ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี (แบบ พฐ. ๒๓)

๒. สถานศึกษา ขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนที่หยุดเรียนเป็นเวลานาน ผู้ปกครองและนักเรียนไม่มีตัวตนในพื้นที่ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี

๓. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาอนุญาตจำหน่ายนักเรียน และแจ้งผลการพิจารณาให้สถานศึกษาทราบ

๔. สถานศึกษาจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน

กรณีนักเรียนอายุพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

เมื่อนักเรียนมีอายุพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ และผู้ปกครองไม่ประสงค์จะให้นักเรียนเรียนอยู่ในสถานศึกษาต่อไป ให้สถานศึกษาพิจารณาจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน แล้วรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีทราบ (แบบ พฐ. ๒๓)

กรณีนักเรียนที่เรียนจบการศึกษา

๑. กรณีนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาที่ไม่ได้รับอนุญาต ให้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อสถานศึกษาได้รับอนุมัติตัดสินผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่หกแล้วให้ดำเนินการ

๑.๑ จำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน

๑.๒ รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีทราบ (แบบ พฐ. ๒๐/๓)

๑.๓ ส่งรายชื่อให้นักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่หก ให้สถานศึกษาที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่รับผิดชอบเขตพื้นที่บริการของนักเรียนทราบ และดำเนินการรับนักเรียนต่อไป (แบบ พฐ. ๑๓)

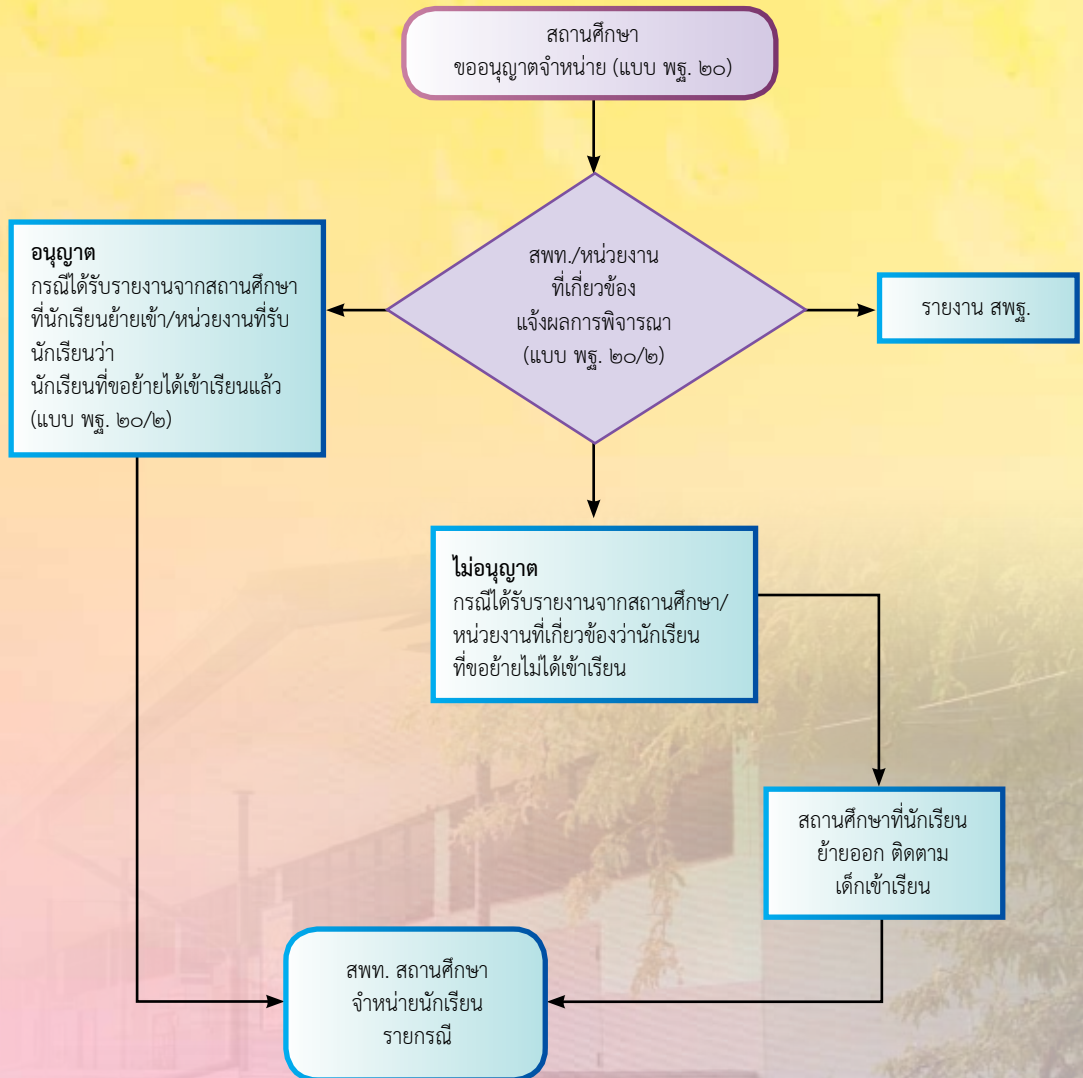
๒. กรณีนักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เมื่อสถานศึกษาได้รับอนุมัติตัดสินผลการเรียนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้ว ให้ดำเนินการ

๒.๑ จำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน

๒.๒ รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณีทราบ

รายละเอียดการจำหน่ายนักเรียน ปรากฏตามแผนภูมิขั้นตอนการจำหน่ายนักเรียน

แผนภูมิ แสดงขั้นตอนการจำหน่ายนักเรียน

๗. การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย

๑. เด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ที่จะยืนยันแสดงถึงสัญชาติ วัน เดือน ปีเกิด และถิ่นที่อยู่ ได้แก่ เด็กเร่ร่อน เด็กที่ติดตามผู้ปกครองไปทำงานต่างถิ่น เด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กที่เลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ หรือเด็กด้อยโอกาส กลุ่มอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันให้ศึกษาได้ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา

๒. บุตรชาวเขา ให้ศึกษาได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา

๓. บุตรชาวลาว (ที่มีหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย) ให้ศึกษาได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา

๔. ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา หมายถึง ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้อาศัยและควบคุมไว้ที่จังหวัดตราด และคณะรัฐมนตรีมีมติให้แปลงสัญชาติเป็นไทยได้ ให้ศึกษาได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา

๕. เนปาลอพยพ หมายถึง เนปาลอพยพที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดให้อาศัย และควบคุมไว้ที่อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี ให้ศึกษาได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และกำหนดพื้นที่ให้เรียนได้ในพื้นที่ควบคุม เขตอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

๖. ญวนอพยพ หมายถึง ญวนอพยพที่ได้หลบหนีเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย เป็นการชั่วคราว ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๘๘-๒๔๘๙ และรวมถึงบุตรหลานด้วย ให้ศึกษาได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และกำหนดพื้นที่ให้เรียนได้ในพื้นที่จังหวัดควบคุมญวนอพยพ ๑๓ จังหวัด ได้แก่ ๑. จังหวัดหนองคาย ๒. จังหวัดอุดรธานี ๓. จังหวัดสกลนคร ๔. จังหวัดนครพนม ๕. จังหวัดมุกดาหาร ๖. จังหวัดอุบลราชธานี ๗. จังหวัดยโสธร ๘. จังหวัดปราจีนบุรี ๙. จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๑๐. จังหวัดพัทลุง ๑๑. จังหวัดอำนาจเจริญ ๑๒. จังหวัดหนองบัวลำภู และ ๑๓. จังหวัดสระแก้ว หากผู้เข้ารับการศึกษา มีพฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศไทย จะไม่ออกหลักฐานการสำเร็จการศึกษาให้

๗. บุตรอดีตทหารจีนคณะชาติ อดีตทหารจีนคณะชาติ หมายถึง บุคคลตามบัญชีรายชื่อ ซึ่งกองบัญชาการทหารสูงสุดได้สำรวจ และรวบรวมนำเสนอคณะรัฐมนตรีและได้รับอนุมัติให้ดำเนินการแปลงสัญชาติและให้สถานะเป็นคนต่างด้าวได้เฉพาะผู้ที่ยังมิได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามกฎหมาย คนเข้าเมือง และหมายถึง ผู้สืบสันดานที่เกิดในประเทศไทยแต่ถูกถอนสัญชาติไทยหรือ

ไม่ได้สัญชาติไทย ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ให้ศึกษาได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา และกำหนดพื้นที่ให้เรียนได้ในพื้นที่จังหวัดควบคุมจำนวน ๓ จังหวัด ๘ อำเภอ ๑ กิ่งอำเภอ คือ

๑. จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ เขตอำเภอฝาง อำเภอแม่เมาะ อำเภอเชียงดาว และกิ่งอำเภอเวียงแหง

๒. จังหวัดเชียงราย ได้แก่ เขตอำเภอแม่จัน อำเภอเชียงแสน และอำเภอเชียงของ

๓. จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ เขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอปาย

๘. จีนฮ่ออพยพ หมายถึง คนจีนที่อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามกฎหมาย ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๑-๒๕๐๔ และไม่มีโอกาสกลับไปประเทศเดิม เนื่องจากเหตุผลทางการเมืองและกระทรวงมหาดไทยได้จัดทำทะเบียนควบคุมไว้ และหมายถึงผู้สืบสันดานที่เกิดในประเทศไทย แต่ถูกถอนสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ ด้วย ให้ศึกษาได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษาและกำหนดพื้นที่ให้เรียนได้ในพื้นที่จังหวัดควบคุม จำนวน ๓ จังหวัด ๘ อำเภอ ๑ กิ่งอำเภอ คือ

๑. จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ เขตอำเภอฝาง อำเภอแม่เมาะ อำเภอเชียงดาว และกิ่งอำเภอเวียงแหง

๒. จังหวัดเชียงราย ได้แก่ เขตอำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงของ และอำเภอแม่สรวย

๓. จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้แก่ เขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอปาย

๙. ผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า หมายถึง ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทย ก่อนวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๙ ด้วยเหตุผลทางการเมืองโดยทางราชการได้จัดทำทะเบียนควบคุมไว้และผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยชั่วคราว เพื่อรอการผลักดันต่อไป ให้ศึกษาได้ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา โดยกำหนดให้ศึกษาในเขตพื้นที่ ๙ จังหวัด ซึ่งเป็นจังหวัดที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดเป็นจังหวัดควบคุม โดยให้จังหวัดกำหนดอำเภอที่เป็นพื้นที่ควบคุมภายในเขตจังหวัด คือ

๑. จังหวัดเชียงราย มี ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่จัน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน และอำเภอแม่สรวย

๒. จังหวัดเชียงใหม่ มี ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่อาว อำเภอฝาง อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง

๓. จังหวัดแม่ฮ่องสอน มี ๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปาย อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และกิ่งอำเภอสบเมย

๔. จังหวัดตาก มี ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่สอด อำเภอแม่ระมาด อำเภอท่าสองยาง และอำเภอพบพระ

๕. จังหวัดกาญจนบุรี มี ๕ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอทองผาภูมิ อำเภอไทรโยค อำเภอสังขละบุรี และอำเภอศรีสวัสดิ์

๖. จังหวัดราชบุรี มี ๑ อำเภอ ได้แก่ อำเภอสวนผึ้ง

๗. จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มี ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองประจวบคีรีขันธ์ อำเภอทับสะแก และอำเภอบางสะพาน

๘. จังหวัดชุมพร มี ๑ อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าแซะ

๙. จังหวัดระนอง มี ๔ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองระนอง อำเภอกระบุรี อำเภอกะเปอร์ และอำเภอละอุ่น

หมายเหตุ สำหรับผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า ที่ได้ลักลอบเข้ามาภายในราชอาณาจักรไทย หลังวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๙ ซึ่งมีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง โดยทางราชการได้จัดทำทะเบียนควบคุมไว้และผ่อนผันให้อยู่ในประเทศไทยชั่วคราว เพื่อรอการผลักดันต่อไป ให้ศึกษาได้ถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ

การกรอกข้อมูลนักเรียน

กรณีไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านใด ๆ ไม่ได้แจ้งเกิด ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ให้เพิ่มชื่อใหม่
เข้าในระบบโดยกรอกรายละเอียดให้มากที่สุดนักเรียนมีอยู่พร้อมกำหนดเลขประชาชนเป็น
GXXXXXXXXXXY (XXXXXXXX หมายถึงรหัส SMIS ของโรงเรียน, OOOY หมายถึง ตัวเลขแสดง
ตามลำดับของนักเรียนที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชนและไม่ซ้ำกัน) เช่น G๙๕๐๑๐๐๐๒๐๐๐๕,
G๙๕๐๑๐๐๐๒๐๐๐๖, G๙๕๐๑๐๐๐๒๐๐๐๗, เป็นต้น

๘. เขตพื้นที่บริการ

เขตพื้นที่บริการ หมายถึง อาณาบริเวณที่นักเรียนสามารถเดินทางไปเข้าเรียน
ในโรงเรียนได้สะดวก เหมาะสม

การกำหนดเขตพื้นที่บริการ โรงเรียนกำหนดเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนให้เหมาะสม
โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเสนอขอความเห็นชอบจาก
คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

ในกรณีที่โรงเรียนต้องการเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่บริการ ต้องผ่านความเห็นชอบจาก
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการเขตพื้นที่
การศึกษาและเสนอขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ล่วงหน้า ๑ ปี
และประกาศการเปลี่ยนแปลงให้สาธารณชนทราบ

คุณสมบัติของนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ

ในอดีตถึงปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มอบให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา กำหนดคุณสมบัติของนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ ซึ่งที่ผ่านมา จะมีการกำหนดคุณสมบัติที่แตกต่างกันไปตามบริบทของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่จะกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

๑. ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

นักเรียนต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนตามที่โรงเรียนกำหนด

๒. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

นักเรียนต้องมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนตามที่โรงเรียนกำหนด โดยต้องอาศัยอยู่กับบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ที่เป็นเจ้าของบ้านหรือเจ้าบ้าน ที่มีหลักฐานสิทธิการอยู่อาศัยชัดเจน อย่างน้อย ๒ ปี นับถึงวันเปิดภาคเรียนที่ ๑ ของปีการศึกษานั้น ๆ

ในกรณี ที่ไม่สามารถเป็นเจ้าบ้านหรือเจ้าของบ้านได้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาบางแห่ง จะอนุโลมให้นักเรียนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านอยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน โดยอาศัยอยู่กับบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่มีได้เป็นเจ้าของบ้านหรือเจ้าบ้านโดยมีหลักฐานการอยู่อาศัยตั้งแต่นักเรียนเกิด ให้สิทธิเสมอเหมือนการเป็นนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ

สำหรับกรณีที่นักเรียนและผู้ปกครองร้องขอให้นักเรียนมีสิทธิเสมอเหมือนการเป็นนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ โดยไม่มีหลักฐานตามคุณสมบัติที่โรงเรียนกำหนด ให้เขียนคำร้องขอให้คณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนพิจารณา ทั้งนี้ ผลการพิจารณาให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน และถือเป็นสิ้นสุด

บทที่ ๔

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

เทพศิรินทร์

ร่วมใจต้านภัยโรคติดต่อ

เปิดใจองค์กรัน ๕๕ พรรษา

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การรับนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวม และทำให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับ การศึกษาตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับนักเรียน ประกอบด้วย สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา จึงควรศึกษา แนวทางการปฏิบัติงานในแต่ละระดับเพื่อวางแผนและบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด แนวทางการดำเนินงานโดยสรุป มีดังนี้

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีการศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูล เอกสารผลกระทบ ข้อเสนอแนะจากการรับนักเรียนในปีการศึกษาที่ผ่านมาในรูปแบบงานวิจัย รวมทั้งข้อมูลหลักฐานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อให้การกำหนดนโยบายเอื้อต่อการพัฒนา การดำเนินงาน ในปีการศึกษาต่อไป

๑.๒ มีคณะกรรมการรับนักเรียนและศูนย์ประสานงานการรับนักเรียน เพื่อดูแล กำกับ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน การรับนักเรียนของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาให้เป็นไป ตามนโยบายที่กำหนด

๑.๓ จัดทำประกาศและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน เพื่อให้การรับนักเรียนของสถานศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๔ มีการประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับผู้ปฏิบัติงาน ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับสถานศึกษา ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนทั่วไป

๑.๕ มีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผล

๒. เขตพื้นที่การศึกษา

๒.๑ เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเป็นหน่วยงานประสานงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับสถานศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของเขตพื้นที่การศึกษา

๒.๒ มีคณะกรรมการรับนักเรียน และศูนย์ประสานงานกับรับนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้บริการข้อมูล ข่าวสาร ตลอดจนดูแล กำกับ ติดตามการรับนักเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ สืบค้นข้อมูลของนักเรียนที่จะต้องเข้าเรียนในระดับต่าง ๆ ตามความรับผิดชอบของแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อวางแผนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ

๒.๔ มีการประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับสถานศึกษาผู้เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไป เกี่ยวกับกฎหมายการจัดการศึกษาภาคบังคับ นโยบาย และแนวปฏิบัติการรับนักเรียน และชักจูงความเข้าใจกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย รวมทั้งการกำหนดเขตพื้นที่บริการ

๒.๕ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและรายงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓. สถานศึกษา

๓.๑ สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง และโรงเรียนทั่วไป สามารถปรับแนวทางการปฏิบัติงานได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

๓.๒ นำนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานการรับนักเรียนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาศึกษา วิเคราะห์เพื่อวางแผนการรับนักเรียน

๓.๓ มีคณะกรรมการรับนักเรียน เพื่อให้การดำเนินงานรับนักเรียนเป็นไปด้วยความเรียบร้อยถูกต้อง สอดคล้องกับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติของต้นสังกัด

๓.๔ มีการประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องกับนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงานรับนักเรียนของโรงเรียน และชักจูงความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการ การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย รวมทั้งการกำหนดเขตพื้นที่บริการ

๓.๕ รายงานข้อมูลตามที่ต้นสังกัดกำหนด

๓.๖ สรุปรายงานข้อมูลการดำเนินงานรับนักเรียนเพื่อพัฒนาการดำเนินงานระดับสถานศึกษาต่อไป

๑๐ ปี ของการดำเนินงานรับนักเรียนที่มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปสู่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ก่อให้เกิดความหลากหลายในการปฏิบัติมากมาย ซึ่งล้วนแต่เป็นความพยายาม ความมุ่งมั่นในการสร้างความสำเร็จให้องค์กรทั้งสิ้น

ความหลากหลายในการดำเนินงานย่อมก่อให้เกิดวิธีปฏิบัติที่ดีที่สามารถเป็นแบบอย่างกันได้ เพียงแต่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต้องเข้มแข็ง รัฐบาล ทหารกิจของตนเอง สถานศึกษา ต้องช่วยเหลือ ร่วมมือกันในการให้บริการการศึกษา ซึ่ง ๑๐ ปีที่ผ่านมา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพยายามให้เกิดความต่อเนื่องท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ดังนี้

ความต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีเจตนาจะให้นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนมีความต่อเนื่องกันทุกปี เพื่อไม่ให้ผู้ปกครองและประชาชนเกิดความสับสนกับความเปลี่ยนแปลง ความต่อเนื่องนี้จะทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินการรับนักเรียนได้อย่างเรียบร้อย เป็นธรรม เสมอภาค ในแต่ละปี จึงกำหนดสาระหลักไว้ดังนี้

- ❖ หลักการ
- ❖ นโยบาย
- ❖ วิธีการ
- ❖ จำนวนนักเรียนต่อห้อง
- ❖ วันและเวลาการรับนักเรียน
- ❖ บทบาทของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา
- ❖ บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ❖ บทบาทของโรงเรียน

ความเปลี่ยนแปลง

ทำไมต้องเกิดความเปลี่ยนแปลง คำถามนี้หลายคนหลายหน่วยงานอาจเคยถาม คำตอบก็มีอยู่ว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นไปเพื่อให้นโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และที่สำคัญ คือ ความต้องการของประชาชน สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สาเหตุแห่งการเปลี่ยนแปลงมาจาก

- ❁ นโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- ❁ นโยบายเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ❁ คณะกรรมการจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน
- ❁ การกระจายอำนาจ
- ❁ การยกระดับคุณภาพในการจัดบริการการศึกษา
- ❁ ความต้องการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ❁ ความต้องการของสถานศึกษา
- ❁ ความต้องการของผู้ปกครองและประชาชน
- ❁ ผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑ ทศวรรษ “ความต่อเนื่องและความเปลี่ยนแปลง”

เปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีการศึกษา ๒๕๔๗ กับปีการศึกษา ๒๕๔๘

ปีการศึกษา ๒๕๔๗	ปีการศึกษา ๒๕๔๘
<p>๒.๖ มอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประสานการรับนักเรียนระหว่างหน่วยงานที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด และสนับสนุนให้สถานศึกษาเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ในการกำหนดแผนการรับนักเรียนของรัฐให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสถานศึกษาเอกชนหรือสถานศึกษาของหน่วยงานอื่นด้วย</p>	<p>ยกเลิกนโยบาย ข้อ ๒.๖</p>
<p>๓.๓.๔ ในการคัดเลือกโรงเรียนสามารถพิจารณาจากคะแนนผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ซึ่งจะมีการสอบพร้อมกันทั่วประเทศในวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ การทดสอบความสามารถพิเศษตามที่โรงเรียนกำหนดหรือผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ ที่เหมาะสม แต่จะต้องไม่มีการสอบทางวิชาการเพิ่มเติม</p>	<p>๓.๓.๔ กรณีมีการสอบคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ให้โรงเรียนดำเนินการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none">๑) โรงเรียนต้องออกข้อสอบให้อยู่ในกรอบเนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ ๒ ใน ๔ วิชาหลัก คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และสังคมศึกษา และมีระดับความยากง่ายพอเหมาะสำหรับเด็กทั่วไปจะสามารถทำได้ โดยไม่จำเป็นต้องกวดวิชาเพิ่มเติม รวมทั้งให้ประกาศผลการคัดเลือกเรียงตามลำดับคะแนนรวมใน ๔ วิชาหลัก๒) โรงเรียนต้องส่งข้อสอบ พร้อมแผ่นดิสเก็ต แสดงผลการสอบให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อตรวจสอบว่าผลการดำเนินงานเป็นไปด้วยความถูกต้อง ยุติธรรม๓) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะกำหนดรูปแบบลักษณะของกระดาษคำตอบ เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และอาจขอให้โรงเรียนส่งกระดาษคำตอบของนักเรียน เพื่อตรวจสอบในกรณีมีความจำเป็น

เปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีการศึกษา ๒๕๕๘ กับปีการศึกษา ๒๕๕๙

ปีการศึกษา ๒๕๕๘	ปีการศึกษา ๒๕๕๙
<p>๓.๓.๓ ให้โรงเรียนกำหนดเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน สัดส่วนจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่จะเปิดโอกาสให้มีการจับฉลาก และสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จะรับจากการคัดเลือก ทั้งนี้จะต้องเสนอสัดส่วนและวิธีการต่อคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน และคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด โดยโรงเรียนสามารถเลือกสัดส่วนได้ ดังนี้</p> <p>๑) โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ให้เลือกได้ ๒ สัดส่วน ดังนี้</p> <p>๑.๑) ๗๐ : ๓๐</p> <p>๑.๑.๑) ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ หรือหากโรงเรียนใดมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่ถึงร้อยละ ๗๐ ให้นำสัดส่วนที่เหลือไปพิจารณารับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม</p> <p>๑.๑.๒) ให้รับนักเรียนโดยการคัดเลือกไม่เกินร้อยละ ๓๐ โดยให้รับนักเรียนจากการสอบวัดความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ โดยใช้แบบทดสอบของโรงเรียนไม่เกินร้อยละ ๒๐ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษไม่เกินร้อยละ ๕ และนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียนไม่เกินร้อยละ ๕</p> <p>๑.๒) ๖๐ : ๓๐ : ๑๐</p> <p>๑.๒.๑) ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ หรือหากโรงเรียนใดมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่ถึงร้อยละ ๖๐ ให้นำสัดส่วนที่เหลือไปพิจารณารับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม</p> <p>๑.๒.๒) ให้รับนักเรียนโดยการคัดเลือกไม่เกินร้อยละ ๓๐ โดยให้รับนักเรียนจากการสอบวัดความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ โดยใช้แบบทดสอบของโรงเรียนไม่เกินร้อยละ ๒๐ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษไม่เกินร้อยละ ๕ และนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียนไม่เกินร้อยละ ๕</p> <p>๑.๒.๓) ให้รับนักเรียนนอกเขตพื้นที่บริการไม่เกินร้อยละ ๑๐ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการจับฉลาก หากคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน มีความประสงค์จะเพิ่มหลักเกณฑ์อื่นใด ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดพิจารณาและประกาศให้สาธารณชนทราบ</p> <p>๒) โรงเรียนในส่วนภูมิภาค ให้กำหนดสัดส่วนเป็น ๖๐ : ๒๐ : ๒๐ ดังนี้</p> <p>๒.๑) การรับนักเรียนร้อยละ ๖๐</p> <p>๒.๑.๑) ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือหากโรงเรียนใดมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ให้นำสัดส่วนที่เหลือไปพิจารณารับนักเรียนตามความเหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด</p> <p>๒.๑.๒) ให้รับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษไม่เกินร้อยละ ๕ และรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียนไม่เกินร้อยละ ๕</p>	<p>๓.๓.๓ ให้โรงเรียนกำหนดเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน สัดส่วนจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่จะเปิดโอกาสให้มีการจับฉลาก และสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จะรับจากการคัดเลือก ทั้งนี้จะต้องเสนอสัดส่วนและวิธีการต่อคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน และคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดให้ความเห็นชอบ โดยโรงเรียนทั่วไปให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่สมัครเข้าเรียนทุกคน ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการจับฉลาก สำหรับโรงเรียนที่ได้รับความนิยมนสูง มีจำนวนผู้สมัครเกินกว่าจำนวนนักเรียนที่โรงเรียนสามารถรับได้จำนวนมาก และมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการคัดเลือก โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนและคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด ให้กำหนดสัดส่วนเป็น ๕๐ : ๔๐ : ๑๐ คือ</p> <p>๑) การรับนักเรียนร้อยละ ๕๐</p> <p>ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือหากโรงเรียนใดมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ให้นำสัดส่วนที่เหลือไปพิจารณารับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด</p> <p>๒) การรับนักเรียนร้อยละ ๔๐</p> <p>ให้รับนักเรียนทั่วประเทศโดยการคัดเลือกจากการสอบวัดความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ โดยใช้แบบทดสอบของโรงเรียนไม่เกินร้อยละ ๓๐ และรับนักเรียนนอกเขตพื้นที่บริการแต่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนั้นไม่เกินร้อยละ ๑๐ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ให้ใช้วิธีการจับฉลาก</p> <p>๓) การรับนักเรียนร้อยละ ๑๐</p> <p>ให้รับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษไม่เกินร้อยละ ๕ และรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียนไม่เกินร้อยละ ๕ หากคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนใดไม่ประสงค์จะใช้สัดส่วนดังกล่าวนี้ สามารถนำสัดส่วนนี้ ไปพิจารณารับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด</p>

ปีการศึกษา ๒๕๔๘

๒.๒) การรับนักเรียนร้อยละ ๒๐

ให้รับนักเรียนทั่วประเทศ โดยการคัดเลือกจากการสอบวัดความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่นๆ โดยใช้แบบทดสอบของโรงเรียนไม่เกินร้อยละ ๒๐

๒.๓) การรับนักเรียนนอกเขตพื้นที่บริการร้อยละ ๒๐

ให้รับนักเรียนนอกเขตพื้นที่บริการแต่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนั้นไม่เกินร้อยละ ๒๐ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ให้ใช้วิธีการจับฉลาก หากคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนมีความประสงค์จะเพิ่มหลักเกณฑ์อื่นใด ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดพิจารณา แต่ต้องใช้วิธีการจับฉลากไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๕ และประกาศให้สาธารณชนทราบ

๓.๔.๑) โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑) ให้รับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของตนเองที่ประสงค์จะเข้าเรียนทุกคน และเปิดโอกาสรับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนด้วย รวมทั้งให้มีการแนะแนวการศึกษาต่ออย่างกว้างขวาง

๔. จำนวนการรับนักเรียนต่อห้อง

๔.๑) โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติหรือจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส

๔.๑.๑) ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นปฐมวัยห้องละ ๓๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๓๕ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๓๕ คน แต่ไม่เกิน ๔๐ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ

๔.๑.๒) ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ห้องละ ๔๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๔๕ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๔๕ คน แต่ไม่เกิน ๕๐ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ

๔.๑.๓) ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาห้องละ ๔๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๔๕ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๔๕ คน แต่ไม่เกิน ๕๐ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ

๔.๒) โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการให้โรงเรียนรับนักเรียนพิการห้องละ ๑๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๑๕ คน

๔.๓) โรงเรียนที่จัดการศึกษาด้วยวัตถุประสงค์พิเศษให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาห้องละ ๓๖ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๔๐ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๔๐ คน แต่ไม่เกิน ๔๕ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ

สำหรับการเพิ่มจำนวนนักเรียนนอกเหนือจากกรณี ดังกล่าวข้างต้น ให้เสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอนุมัติ

ปีการศึกษา ๒๕๔๙

๓.๔.๑) โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑) ให้รับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสมเข้าเรียน และเปิดโอกาสรับนักเรียนทั่วไป จากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนด้วย รวมทั้งให้มีการแนะแนวการศึกษาต่ออย่างกว้างขวาง

๔. จำนวนการรับนักเรียนต่อห้อง

๔.๑) โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติหรือจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส

๔.๑.๑) ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นปฐมวัยห้องละ ๓๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๓๕ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๓๕ คน ให้เสนอ คณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ

๔.๑.๒) ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ห้องละ ๔๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๔๕ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๔๕ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ

๔.๑.๓) ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาห้องละ ๔๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๔๕ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๔๕ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ

๔.๒) โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการให้โรงเรียนรับนักเรียนพิการห้องละ ๑๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๑๕ คน

๔.๓) โรงเรียนที่จัดการศึกษาด้วยวัตถุประสงค์พิเศษให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาห้องละ ๓๖ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๔๐ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๔๐ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ

สำหรับการเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้อง ชั้นปฐมวัยไม่ให้เป็น ๔๐ คน ชั้นอื่น ๆ ไม่เกิน ๕๕ คน และการเพิ่มจำนวนห้องเรียนปกติไม่ให้เกิน ๒ ห้อง

เปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีการศึกษา ๒๕๔๙ กับปีการศึกษา ๒๕๕๐

ปีการศึกษา ๒๕๔๙	ปีการศึกษา ๒๕๕๐
๒.๒ สนับสนุนให้เด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษภาคบังคับได้เข้ารับการศึกษภาคบังคับครบทุกคน	ยกเลิกนโยบาย ข้อ ๒.๒
ไม่มี	เพิ่มนโยบาย ๒ ข้อ ๒.๒ สนับสนุนให้เด็กก่อนประถมศึกษาได้เข้ารับการศึกษิตตามความเหมาะสม ๒.๓ ประกันโอกาสเด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษภาคบังคับได้เข้ารับการศึกษภาคบังคับครบทุกคน
๒.๖ มอบหมายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประสานการรับนักเรียนระหว่างหน่วยงาน ที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด และสนับสนุนให้สถานศึกษาเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ในการกำหนดแผนการรับนักเรียนของรัฐให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสถานศึกษาเอกชนหรือสถานศึกษาของหน่วยงานอื่นด้วย	๒.๗ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประสานการรับนักเรียนระหว่างหน่วยงานที่มีบทบาทในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด และสนับสนุนให้สถานศึกษาเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ ในการกำหนดแผนการรับนักเรียนของรัฐให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสถานศึกษาเอกชนหรือสถานศึกษาของหน่วยงานอื่นด้วย
๓.๑ ชั้นปฐมวัย	๓.๑ ชั้นก่อนประถมศึกษา
๓.๓.๓ ให้โรงเรียนกำหนดเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน สัดส่วนจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่จะเปิดโอกาสให้มีการจับฉลาก และสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จะรับจากการคัดเลือก ทั้งนี้จะต้องเสนอสัดส่วนและวิธีการต่อคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน และคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดให้ความเห็นชอบ โดยโรงเรียนทั่วไปให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่สมัครเข้าเรียนทุกคน ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการจับฉลาก สำหรับโรงเรียนที่ได้รับความนิยมสูง มีจำนวนผู้สมัครเกินกว่าจำนวนนักเรียนที่โรงเรียนสามารถรับได้จำนวนมาก และมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการคัดเลือก โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนและคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด ให้กำหนดสัดส่วนเป็น ๕๐ : ๔๐ : ๑๐ คือ ๑) การรับนักเรียนร้อยละ ๕๐ ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือหากโรงเรียนใดมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ให้นำสัดส่วนที่เหลือไปพิจารณารับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด ๒) การรับนักเรียนร้อยละ ๔๐ ให้รับนักเรียนทั่วประเทศโดยการคัดเลือกจากการสอบวัดความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ โดยใช้แบบทดสอบของโรงเรียนไม่เกินร้อยละ ๓๐ และรับนักเรียนนอกเขตพื้นที่บริการแต่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนั้นไม่เกินร้อยละ ๑๐	๓.๓.๓ ให้โรงเรียนกำหนดเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน สัดส่วนจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่จะเปิดโอกาสให้มีการจับฉลาก และสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จะรับจากการคัดเลือก ทั้งนี้จะต้องเสนอสัดส่วนและวิธีการต่อคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน และคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดให้ความเห็นชอบ โดยโรงเรียนทั่วไปให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่สมัครเข้าเรียนทุกคน ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการ จับฉลาก สำหรับโรงเรียนที่ได้รับความนิยมสูง มีจำนวนผู้สมัครเกินกว่าจำนวนนักเรียนที่โรงเรียนสามารถรับได้จำนวนมาก และมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการคัดเลือก โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนและคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด ให้กำหนดสัดส่วนเป็น ๕๐ : ๕๐ คือ ๑) การรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการร้อยละ ๕๐ ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือหากโรงเรียนใดมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ให้นำสัดส่วนที่เหลือไปพิจารณารับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด ๒) การรับนักเรียนที่ใช้คะแนนทดสอบความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ ๕๐ ๒.๑) โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ให้รับนักเรียนทั่วประเทศโดยการคัดเลือกจากการสอบวัดความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ โดยใช้แบบทดสอบของโรงเรียนไม่เกินร้อยละ ๕๐

ปีการศึกษา ๒๕๔๙

กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ให้ใช้วิธีการจับฉลาก

๓) การรับนักเรียนร้อยละ ๑๐

ให้รับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษไม่เกินร้อยละ ๕ และรับนักเรียน ที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียนไม่เกินร้อยละ ๕ หากคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนใดไม่ประสงค์จะใช้สัดส่วนดังกล่าวนี้ สามารถนำสัดส่วนนี้ไปพิจารณารับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด

ปีการศึกษา ๒๕๕๐

๒.๒) โรงเรียนในส่วนภูมิภาค ให้รับนักเรียนทั่วประเทศโดยการคัดเลือกจากการสอบวัดความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ โดยใช้แบบทดสอบของโรงเรียนไม่เกินร้อยละ ๔๐ และรับนักเรียนนอกเขตพื้นที่บริการแต่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนั้นไม่เกินร้อยละ ๑๐

ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบให้โรงเรียนรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ให้รับนักเรียนความสามารถพิเศษรวมอยู่ในข้อ ๒.๑) หรือข้อ ๒.๒) ทั้งนี้ต้องไม่เกินร้อยละ ๕

๓) การรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียน

ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่าโรงเรียนมีความจำเป็นต้องรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียน ซึ่งอาจมีได้หลายกรณี เช่น

๓.๑) ข้อตกลงในการจัดตั้งโรงเรียน

๓.๒) ผู้บริจาคทรัพย์สินหรือผู้ทำคุณประโยชน์ให้โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

๓.๓) ผู้ด้อยโอกาสหรือประสบภัยพิบัติที่ต้องได้รับการสงเคราะห์ดูแลเป็นพิเศษ

ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักเกณฑ์และพิจารณาากลั่นกรอง ทั้งนี้การพิจารณาเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้องให้พิจารณาตามความจำเป็น ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ ๔

๓.๔.๒ โรงเรียนที่เปิดเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ให้รับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยการสอบคัดเลือกจากนักเรียนทั่วไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐ และใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางวิชาการของโรงเรียน รับนักเรียนโควตาไม่เกินร้อยละ ๒๐ และรับนักเรียนความสามารถพิเศษ และนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียนไม่เกินร้อยละ ๑๐

๓.๔.๒ โรงเรียนที่เปิดเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ให้รับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยการสอบคัดเลือกจากนักเรียนทั่วไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ และใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางวิชาการของโรงเรียน นักเรียนโควตาไม่เกินร้อยละ ๒๐ ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบให้โรงเรียน รับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ให้รับนักเรียนความสามารถพิเศษรวมอยู่ในร้อยละของการสอบคัดเลือก ทั้งนี้ต้องไม่เกินร้อยละ ๕ และหากโรงเรียนมีความจำเป็นต้องรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียน ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับ ข้อ ๓.๓.๓

๔. จำนวนการรับนักเรียนต่อห้อง

สำหรับการเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้อง ขึ้นปฐมวัยไม่ให้เกิน ๔๐ คน ชั้นอื่น ๆ ไม่ให้เกิน ๕๕ คน และการเพิ่มจำนวนห้องเรียนปกติไม่ให้เกิน ๒ ห้อง

๔. จำนวนการรับนักเรียนต่อห้อง

๔.๔ สำหรับการเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้อง ขึ้นก่อนประถมศึกษาไม่ให้เกิน ๔๐ คน ชั้นอื่น ๆ ไม่ให้เกิน ๕๐ คน และการเพิ่มจำนวนห้องเรียนปกติไม่ให้เกิน ๒ ห้อง หากมีความจำเป็นที่จะเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้องเกินจำนวนที่กำหนด ให้เสนอเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาอนุมัติก่อน วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๐ และห้ามโรงเรียนรับนักเรียนไว้ก่อนการได้รับอนุมัติ หากตรวจสอบได้ว่าโรงเรียนรับนักเรียนไว้ก่อนจะถือว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ไม่สนองนโยบายและแนวปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น

๗.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน

๗.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน โดยให้มีผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนชุมชน ผู้แทนครู และผู้แทนผู้ปกครอง ร่วมเป็นกรรมการ

เปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีการศึกษา ๒๕๕๐ กับปีการศึกษา ๒๕๕๑

ปีการศึกษา ๒๕๕๐	ปีการศึกษา ๒๕๕๑
ไม่มี	เพิ่มนโยบาย ๒ ข้อ ๒.๑๒ ไม่สนับสนุนให้โรงเรียน องค์กรอื่นใด เช่น สมาคม ผู้ปกครองและครู สมาคมศิษย์เก่าของสถานศึกษา มูลนิธิ หรือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รับเงินบริจาคโดยมีเงื่อนไขผูกพันกับการเข้าเรียน ๒.๑๓ กระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้งผู้ตรวจราชการกระทรวง ศึกษาธิการและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกผู้เป็นที่ยอมรับของสาธารณชน เป็นกรรมการตรวจและติดตามนโยบายและมาตรการการรับ นักเรียน พ.ศ. ๒๕๕๑
<p>๓.๓.๓ ให้โรงเรียนกำหนดเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน สัดส่วน จำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่จะเปิดโอกาสให้มีการจับฉลาก และสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จะรับจากการคัดเลือก ทั้งนี้จะต้อง เสนอสัดส่วนและวิธีการต่อคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน และคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดให้ความเห็นชอบ โดย โรงเรียนทั่วไปให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่มาสมัครเข้าเรียน ทุกคน ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มี ผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการจับฉลาก สำหรับโรงเรียน ที่ได้รับความนิยมสูง มีจำนวนผู้สมัครเกินกว่าจำนวนนักเรียนที่ โรงเรียนสามารถรับได้จำนวนมาก และมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการ คัดเลือก โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรับนักเรียนของ โรงเรียนและคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด ให้กำหนด สัดส่วนเป็น ๕๐ : ๕๐ คือ</p> <p>๑) การรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการร้อยละ ๕๐ ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือ หากโรงเรียนใดมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ให้นำ สัดส่วนที่เหลือไปพิจารณารับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม โดย ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด</p> <p>๒) การรับนักเรียนที่ใช้คะแนนทดสอบความพร้อมพื้นฐาน ทางการเรียนหรือผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ ร้อยละ ๕๐ ๒.๑) โรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ให้รับนักเรียนทั่วประเทศโดย การคัดเลือกจากการสอบวัดความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือ ผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ โดยใช้แบบทดสอบของ โรงเรียนไม่เกินร้อยละ ๕๐ ๒.๒) โรงเรียนในส่วนภูมิภาค ให้รับนักเรียนทั่วประเทศโดยการ คัดเลือกจากการสอบวัดความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือ ผลการประเมินผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ โดยใช้แบบทดสอบของ โรงเรียนไม่เกินร้อยละ ๔๐ และรับนักเรียนนอกเขตพื้นที่บริการ แต่มีทะเบียนบ้านอยู่ในจังหวัดนั้นไม่เกินร้อยละ ๑๐ ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบให้</p>	<p>๓.๓.๓ ให้โรงเรียนกำหนดเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน สัดส่วน จำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่จะเปิดโอกาสให้มีการจับฉลาก และสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่จะรับจากการคัดเลือก ทั้งนี้จะต้อง เสนอสัดส่วนและวิธีการต่อคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน และคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ความเห็นชอบ โดย โรงเรียนทั่วไปให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่มาสมัครเข้าเรียน ทุกคน ถ้ายังไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มี ผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการจับฉลาก สำหรับโรงเรียน ที่มีอัตราการแข่งขันสูง (มีความจำเป็นต้องสอบคัดเลือก) มีจำนวน ผู้สมัครเกินกว่าจำนวนนักเรียนที่โรงเรียนสามารถรับได้จำนวนมาก และมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการคัดเลือก โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนและคณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษาให้กำหนดสัดส่วนเป็น ๕๐ : ๕๐ คือ</p> <p>๑) การรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการร้อยละ ๕๐ ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือ หากโรงเรียนใดมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ให้นำ สัดส่วนที่เหลือไปพิจารณารับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม โดย ใช้วิธีการจับฉลาก ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเห็นชอบให้มีการสอบคัดเลือกนักเรียนในเขตพื้นที่ บริการ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ให้เสนอร้อยละของ การสอบคัดเลือก โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้ จะต้องไม่โรงเรียนรองรับนักเรียนที่สอบ คัดเลือกไม่ได้เพียงพอกภายในเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>๒) การรับนักเรียนทั่วไปร้อยละ ๕๐ ให้รับนักเรียนทั่วไปไม่เกินร้อยละ ๕๐ โดยการคัดเลือกจาก การสอบวัดความพร้อมพื้นฐานทางการเรียน หรือผลการประเมิน ผู้เรียนด้วยวิธีการอื่น ๆ ตามที่โรงเรียนกำหนด</p> <p>๓) ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบให้ โรงเรียน รับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ให้รับนักเรียน ความสามารถพิเศษรวมอยู่ใน ข้อ ๒) ทั้งนี้ต้องไม่เกินร้อยละ ๕</p>

ปีการศึกษา ๒๕๕๐

โรงเรียนรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ ให้รับนักเรียนความสามารถพิเศษรวมอยู่ในข้อ ๒.๑) หรือข้อ ๒.๒) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินร้อยละ ๕

๓) การรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียน

ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่าโรงเรียนมีความจำเป็นจะต้องรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียน ซึ่งอาจมีได้หลายกรณี เช่น

๓.๑) ข้อตกลงในการจัดตั้งโรงเรียน

๓.๒) ผู้บริจาคทรัพยากรหรือผู้ทำคุณประโยชน์ให้โรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

๓.๓) ผู้ด้อยโอกาสหรือประสบภัยพิบัติที่ต้องได้รับการสงเคราะห์ดูแลเป็นพิเศษ

ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักเกณฑ์และพิจารณาถ่วงดุล ทั้งนี้ การพิจารณาเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้อง ให้พิจารณาตามความจำเป็น ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ ๔

๓.๔.๑ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑) ให้รับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสมเข้าเรียนและเปิดโอกาสรับนักเรียนทั่วไป จากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนด้วยรวมทั้งให้มีการแนะแนวการศึกษาต่ออย่างกว้างขวาง

๒) กรณีรับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้ใช้วิธีการสอบคัดเลือก โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางวิชาการของโรงเรียน

๓) ให้คณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดจัดหาที่เรียนให้เด็กที่ประสงค์จะเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ได้เข้าเรียนทุกคนตามความเหมาะสม ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ

๔. จำนวนการรับนักเรียนต่อห้อง

๔.๑ โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติหรือจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส

๔.๑.๑ ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษาห้องละ ๓๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๓๕ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๓๕ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูมีตี

๔.๑.๒ ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ห้องละ ๔๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๔๕ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๔๕ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูมีตี

๔.๑.๓ ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาห้องละ ๔๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๔๕ คน

ปีการศึกษา ๒๕๕๑

๔) การรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียน

ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นว่าโรงเรียนมีความจำเป็นจะต้องรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษในการรับเข้าเรียน ซึ่งอาจมีได้หลายกรณี เช่น

๔.๑) ข้อตกลงในการจัดตั้งโรงเรียน

๔.๒) ผู้ด้อยโอกาสหรือประสบภัยพิบัติที่ต้องได้รับการสงเคราะห์ดูแลเป็นพิเศษ

ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ รับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษ พร้อมประกาศหลักเกณฑ์ก่อนการพิจารณาและผลหลังการพิจารณาให้สาธารณชนทราบ และเมื่อดำเนินการพิจารณาถ่วงดุลแล้ว ให้ประกาศรายชื่อนักเรียนที่ได้รับการพิจารณาตามเงื่อนไขพิเศษ ทั้งนี้ การพิจารณาเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้อง ให้พิจารณาตามความจำเป็นตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ ๔

๓.๔.๑ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑) ให้รับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสมเข้าเรียนและเปิดโอกาสรับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนด้วยรวมทั้งให้มีการแนะแนวการศึกษาต่ออย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องได้รับการดูแล แก้ไขปัญหาจากโรงเรียนมาอย่างต่อเนื่องและให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนดมาตรฐานที่เป็นธรรมสำหรับการคัดเลือกนักเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสม

๒) กรณีรับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้ใช้วิธีการสอบคัดเลือก โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางวิชาการของโรงเรียน

๓) ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาจัดหาที่เรียนให้เด็กที่ประสงค์ จะเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ได้เข้าเรียนทุกคนตามความเหมาะสม ทั้งสายสามัญและสายอาชีพ โดยวางแผนการรับนักเรียนร่วมกับกับโรงเรียนทุกสังกัด

๔. จำนวนการรับนักเรียนต่อห้อง

๔.๑ โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กปกติหรือจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส

๔.๑.๑ ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นก่อนประถมศึกษาห้องละ ๓๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้เสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอนุมัติ ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา กำหนด

๔.๑.๒ ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ห้องละ ๔๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้เสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูมีตี ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา กำหนด

๔.๑.๓ ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาห้องละ ๔๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้เสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูมีตี ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด

ปีการศึกษา ๒๕๕๐	ปีการศึกษา ๒๕๕๑
<p>กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๔๕ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ</p> <p>๔.๒ โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ให้โรงเรียนรับนักเรียนพิการห้องละ ๑๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๑๕ คน</p> <p>๔.๓ โรงเรียนที่จัดการศึกษาด้วยวัตถุประสงค์พิเศษ ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาห้องละ ๓๖ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๔๐ คน กรณีมีความจำเป็นต้องจัดเกินห้องละ ๔๐ คน ให้เสนอคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัดและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ</p> <p>๔.๔ สำหรับการเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้อง ชั้นก่อนประถมศึกษาไม่ให้เกิน ๔๐ คน ชั้นอื่น ๆ ไม่ให้เกิน ๕๐ คน และการเพิ่มจำนวนห้องเรียนปกติไม่ให้เกิน ๒ ห้อง หากมีความจำเป็นที่จะเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้องเกินจำนวนที่กำหนด ให้เสนอเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาอนุมัติก่อนวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๐ และห้ามโรงเรียนรับนักเรียนไว้ก่อนการได้รับอนุมัติ หากตรวจสอบได้ว่าโรงเรียนรับนักเรียนไว้ก่อนจะถือว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนไม่สนองนโยบายและแนวปฏิบัติดังกล่าวข้างต้น</p>	<p>๔.๒ โรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการ ให้โรงเรียนรับนักเรียนพิการห้องละ ๑๐ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้ไม่เกินห้องละ ๑๕ คน</p> <p>๔.๓ โรงเรียนที่จัดการศึกษาด้วยวัตถุประสงค์พิเศษ ให้โรงเรียนรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ห้องเรียนพิเศษ EP MEP ห้องละ ๒๕ คน ชั้นมัธยมศึกษา ห้องเรียนพิเศษ EP และ MEP ห้องละ ๓๐ คน ห้องเรียนอื่น ๆ ห้องละ ๓๖ คน หากมีความจำเป็นต้องรับเกิน ให้รับได้เฉพาะห้องเรียนอื่น ๆ ไม่เกินห้องละ ๔๐ คน โดยให้เสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูเมติ ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด</p> <p>๔.๔ ในกรณีที่ยังมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่มีที่เรียน ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้องและเพิ่มห้องเรียนตามความเหมาะสม ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนด ทั้งนี้ให้รายงานการเพิ่มจำนวนนักเรียนต่อห้องกรณีมากกว่า ๕๐ คน และเพิ่มห้องเรียนมากกว่า ๒ ห้อง ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ</p>
ไม่มี	๕.๓ ช่วงเวลาการรับนักเรียน ให้นับวันเริ่มต้น คือ วันแรกของการรับสมัครนักเรียน และวันสิ้นสุด คือ วันมอบตัวนักเรียน ตามปฏิทินการรับนักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๕๑
ไม่มี	<p>๗. บทบาทของคณะกรรมการรับนักเรียนระดับเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>๗.๑ ประสานการรับนักเรียนและกำกับดูแลการรับนักเรียนให้ไปด้วยความเรียบร้อย</p> <p>๗.๒ กำหนดมาตรการป้องกัน ป้องปราม ที่จะไม่ให้เกิดเด็กฝาก และการรับเงินเพื่อแลกเปลี่ยนกับการรับนักเรียนเข้าเรียน รวมทั้งการรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษที่ต้องมีเหตุผลอธิบายต่อสาธารณชนได้</p> <p>๗.๓ รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทราบภายใน ๑๕ วัน หลังจากวันสิ้นสุดการรับนักเรียน</p>
<p>๖. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>๖.๑ เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการรับนักเรียนของจังหวัด โดยให้มีผู้แทนผู้บริหารโรงเรียนทุกสังกัด และผู้แทนจากหน่วยงานที่มีสถานศึกษาที่รับนักเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานภายในจังหวัดร่วมเป็นกรรมการ</p>	<p>๘. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>ยกเลิก ข้อ ๖.๑ เดิม</p> <p>เพิ่มข้อ ๘.๓ ประกาศการจัดหาที่เรียนรอบสองให้นักเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาทุกคน โดยกำหนดมาตรการดูแลนักเรียนและผู้ปกครองที่สอบคัดเลือกและหรือจับฉลากไม่ได้ในรอบแรกว่า จะมีโรงเรียนภายในเขตพื้นที่การศึกษารองรับนักเรียนได้ครบทุกคน</p>

เปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีการศึกษา ๒๕๕๑ กับปีการศึกษา ๒๕๕๒

ปีการศึกษา ๒๕๕๑	ปีการศึกษา ๒๕๕๒
<p>๓.๓.๓ ให้โรงเรียนกำหนดเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน สัดส่วนจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่จะเปิดโอกาสให้มีการจับฉลาก และสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่รับจากการคัดเลือก ทั้งนี้ต้องเสนอสัดส่วนและวิธีการต่อคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน และคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ความเห็นชอบ โดยโรงเรียนทั่วไปให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่มาสมัครเข้าเรียนทุกคน ถ้อยไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการจับฉลาก สำหรับโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง (มีความจำเป็นต้องสอบคัดเลือก) มีจำนวนผู้สมัครเกินกว่าจำนวนนักเรียนที่โรงเรียนสามารถรับได้จำนวนมาก และมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการคัดเลือก โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนและคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้กำหนดสัดส่วนเป็น ๕๐ : ๕๐ คือ</p> <p>๑) การรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการร้อยละ ๕๐</p> <p>ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือหากโรงเรียนใดมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ให้นำสัดส่วนที่เหลือไปพิจารณาปรับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม โดยใช้วิธีการจับฉลาก ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบให้มีการสอบคัดเลือกนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ให้เสนอร้อยละของการสอบคัดเลือก โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้จะต้องมีโรงเรียนรองรับนักเรียนที่สอบคัดเลือกไม่ได้อย่างเพียงพอภายในเขตพื้นที่การศึกษา</p>	<p>๓.๓.๓ ให้โรงเรียนกำหนดเขตพื้นที่บริการของโรงเรียน สัดส่วนจำนวนนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่จะเปิดโอกาสให้มีการจับฉลาก และสัดส่วนจำนวนนักเรียนที่รับจากการคัดเลือก ทั้งนี้ต้องเสนอสัดส่วนและวิธีการต่อคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน และคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้ความเห็นชอบ โดยโรงเรียนทั่วไปให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการที่มาสมัครเข้าเรียนทุกคน ถ้อยไม่เต็มให้รับเด็กนอกเขตพื้นที่บริการได้ กรณีที่มีผู้สมัครเกินจำนวนที่รับได้ ให้ใช้วิธีการ จับฉลาก สำหรับโรงเรียนที่มีอัตราการการแข่งขันสูง (มีความจำเป็นต้องสอบคัดเลือก) มีจำนวนผู้สมัครเกินกว่าจำนวนนักเรียนที่โรงเรียนสามารถรับได้จำนวนมาก และมีความจำเป็นต้องใช้วิธีการคัดเลือก โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียนและคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาให้กำหนดสัดส่วนเป็น ๕๐ : ๕๐ คือ</p> <p>๑) การรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการร้อยละ ๕๐</p> <p>ให้รับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ หรือหากโรงเรียนใดมีนักเรียนในเขตพื้นที่บริการไม่ถึงร้อยละ ๕๐ ให้นำสัดส่วนที่เหลือไปพิจารณาปรับนักเรียนได้ตามความเหมาะสม โดยใช้วิธีการจับฉลาก ในกรณีที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นชอบให้มีการสอบคัดเลือกนักเรียนในเขตพื้นที่บริการ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ให้เสนอร้อยละของ การสอบคัดเลือก โดยขอความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้ จะต้องมีโรงเรียนคู่พัฒนาและโรงเรียนเครือข่ายรองรับนักเรียนที่สอบคัดเลือกไม่ได้อย่างเพียงพอภายในเขตพื้นที่การศึกษา</p>
<p>๓.๔.๑ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>๑) ให้รับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสมเข้าเรียน และเปิดโอกาสรับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนด้วย รวมทั้งให้มีการแนะแนวการศึกษาต่ออย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องได้รับการดูแล แก้ไขปัญหาจากโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนดมาตรฐานที่เป็นธรรมสำหรับการคัดเลือกนักเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสม</p>	<p>๓.๔.๑ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>๑) ให้รับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสมเข้าเรียน โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกที่เป็นธรรม และประกาศให้ทราบล่วงหน้าตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ รวมทั้งมีโครงการช่วยเหลือนักเรียนให้มีศักยภาพเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสรับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนด้วย รวมทั้งให้มีการแนะแนวการศึกษาต่ออย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องได้รับการดูแล แก้ไขปัญหาจากโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษากำหนดมาตรฐานที่เป็นธรรมสำหรับการคัดเลือกนักเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสม</p>
<p>๒.๔) ห้องเรียนพิเศษอื่น ๆ</p> <p>ให้รับนักเรียนตามวัตถุประสงค์ของการจัดห้องเรียนพิเศษที่ส่งเสริมความสามารถทางวิชาการและด้านอื่น ๆ ไม่เกินชั้นละ ๔ ห้อง (รวมห้องเรียนพิเศษทุกประเภทในแต่ละชั้น)</p>	<p>๒.๔) ห้องเรียนพิเศษอื่น ๆ</p> <p>ให้รับนักเรียนตามวัตถุประสงค์ของการจัดห้องเรียนพิเศษที่ส่งเสริมความสามารถทางวิชาการและด้านอื่น ๆ ไม่เกินชั้นละ ๔ ห้อง และจะต้องมีแผนการรับนักเรียนห้องเรียนพิเศษ : ห้องปกติ ไม่เกินสัดส่วน ๒๐ : ๘๐ (รวมห้องเรียนพิเศษทุกประเภทในแต่ละชั้น)</p>

เปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีการศึกษา ๒๕๕๒ กับปีการศึกษา ๒๕๕๓

ปีการศึกษา ๒๕๕๒	ปีการศึกษา ๒๕๕๓
<p>๓.๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔</p> <p>๓.๔.๑ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>๑) ให้รับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนเดิมที่มีศักยภาพเหมาะสม เข้าเรียนโดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกที่เป็นธรรม และประกาศให้ทราบล่วงหน้าตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ รวมทั้งมีโครงการช่วยเหลือนักเรียน ให้มีศักยภาพเหมาะสมอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสรับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนอื่น เข้าเรียนด้วย รวมทั้งให้มีการแนะนำการศึกษาคู่ต่ออย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องได้รับการดูแล แก้ไขปัญหาจากโรงเรียน มาอย่างต่อเนื่อง และให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่กำหนดมาตรฐานที่เป็นธรรมสำหรับการคัดเลือก นักเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสม</p> <p>ปีการศึกษา ๒๕๕๓</p>	<p>๓.๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔</p> <p>๓.๔.๑ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>แผนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายน้อยกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนเดิม และประสงค์จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้เต็มตามแผนการรับนักเรียนของโรงเรียนนั้น</p> <p>แผนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนเดิม และประสงค์จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ทุกคน และรับนักเรียนจาก โรงเรียนอื่นเข้าเรียนเพิ่มเติมตามแผนการรับนักเรียนของโรงเรียนนั้น ด้วยวิธีการสอบคัดเลือก โดยใช้การวัดความสามารถทางวิชาการ ของโรงเรียน หรือคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) หรือผลคะแนน O-NET</p>

เปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน

สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ปีการศึกษา ๒๕๕๓ กับปีการศึกษา ๒๕๕๔

ปีการศึกษา ๒๕๕๓	ปีการศึกษา ๒๕๕๔
<p>๓.๔ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔</p> <p>๓.๔.๑ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย</p> <p>แผนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายน้อยกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนเดิม และประสงค์จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้เต็มตามแผนการรับนักเรียนของโรงเรียนนั้น</p> <p>แผนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>รับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนเดิม และประสงค์จะเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ทุกคน และรับนักเรียนจากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนเพิ่มเติมตามแผนการรับนักเรียนของโรงเรียนนั้น ด้วยวิธีการสอบคัดเลือก โดยใช้การวัดความสามารถทางวิชาการของโรงเรียน หรือคะแนนเฉลี่ยสะสม (GPAX) หรือผลคะแนน O-NET</p> <p>โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง รับนักเรียนได้หลายรอบ</p> <p>จำนวนนักเรียนต่อห้องรับไม่จำกัด</p>	<p>๑) ให้รับนักเรียนเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่มีศักยภาพเหมาะสมของโรงเรียน โดยโรงเรียนและคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกที่เป็นธรรม เช่น พิจารณาจากผลเรียนเฉลี่ย ผลคะแนน O-NET คุณความดี เป็นต้น รวมทั้งให้มีโครงการช่วยเหลือนักเรียน ให้มีศักยภาพเหมาะสมตามที่กำหนด และเปิดโอกาสให้รับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนอื่นเข้าเรียนด้วย ตามสัดส่วนที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือคณะกรรมการเขตพื้นที่มัธยมศึกษาที่กำหนด ทั้งนี้ ต้องไม่เกินร้อยละ ๒๐ ของแผนการรับนักเรียน นอกจากนี้ ให้โรงเรียนจัดการแนะนำการศึกษาคู่ต่ออย่างกว้างขวาง โดยที่นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการช่วยเหลือดูแล แก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง</p> <p>๒) กรณีรับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนอื่น เข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ให้ใช้วิธีการสอบคัดเลือก โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางวิชาการของโรงเรียน หรือให้ใช้ผลคะแนน O-NET</p> <p>โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง รับนักเรียนได้รอบเดียว</p> <p>จำนวนนักเรียนต่อห้อง ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ไม่เกิน ๔๐ คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ไม่เกิน ๕๐ คน</p>

เปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีการศึกษา ๒๕๕๔ กับปีการศึกษา ๒๕๕๕

ปีการศึกษา ๒๕๕๓	ปีการศึกษา ๒๕๕๔
วิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ใช้วิธีการจับฉลาก และหรือสอบคัดเลือก	วิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ใช้วิธีการจับฉลาก และหรือคัดเลือก จาก (๑) คะแนนสอบที่ใช้ข้อสอบของโรงเรียนร้อยละ ๘๐ (๒) คะแนน O-NET ร้อยละ ๒๐
วิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาปลาย ชั้นมัธยมศึกษา ๔ กรณีรับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนที่อื่นเข้าเรียนใช้วิธีการสอบคัดเลือก	วิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอน ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ กรณีรับนักเรียนทั่วไปจากโรงเรียนที่อื่นเข้าเรียน ใช้วิธีการคัดเลือก จาก (๑) คะแนนสอบที่ใช้ข้อสอบของโรงเรียนร้อยละ ๘๐ (๒) คะแนน O-NET ร้อยละ ๒๐
วิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ กรณีรับนักเรียนทั่วไปใช้วิธีการสอบคัดเลือก	วิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ กรณีรับนักเรียนทั่วไปใช้วิธีการคัดเลือก จาก (๑) คะแนน สอบที่ใช้ข้อสอบของโรงเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๒) คะแนน O-NET ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
การรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้รับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษร่วมกับนักเรียนทั่วไป ทั้งนี้ ต้องไม่เกินร้อยละ ๕ ของนักเรียนทั่วไป	การรับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษให้รับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษร่วมกับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษ หรืออื่น ๆ
การรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษ ๔.๓) นักเรียนที่เป็นบุตรของผู้ทำคุณประโยชน์ให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	การรับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษ ๔.๓) นักเรียนที่อยู่ในอุปการะของผู้ทำคุณประโยชน์ให้กับโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง
ห้องเรียนพิเศษอื่น ๆ ให้รับนักเรียน ห้องเรียนพิเศษ : ห้องปกติไม่เกินสัดส่วน ๒๐ : ๘๐ (รวมห้องเรียนพิเศษทุกประเภทในแต่ละชั้น) พิเศษทุกประเภทในแต่ละชั้น)	ห้องเรียนพิเศษอื่น ๆ ให้รับนักเรียน ห้องเรียนพิเศษ : ห้องปกติไม่เกิน สัดส่วน ๒๐ : ๘๐ (รวมห้องเรียนพิเศษทุกประเภทในแต่ละชั้น) หากโรงเรียนที่เปิดห้องเรียนพิเศษอยู่แล้วมีความประสงค์ที่จะเพิ่ม ห้องเรียนพิเศษ สามารถเปิดรับนักเรียนห้องเรียนพิเศษ : ห้องปกติ ได้ไม่เกินสัดส่วน ๓๐ : ๗๐ ในปีการศึกษา ๒๕๕๕ (ตามมติคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานครั้งที่ ๙/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๔) โดยผ่านความเห็นชอบจาก กพป. หรือ กพมัยศึกษา ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด
จำนวนนักเรียนต่อห้อง ๔.๔ โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูงที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา เช่น โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดที่มีความประสงค์จะรับนักเรียน ห้องละ ๔๐ คน ให้ประกาศรับนักเรียนทุกประเภทรอบเดียว เช่น รับนักเรียนห้องละ ๓๐ คน จากการจับฉลาก และรับนักเรียนอีกห้องละ ๑๐ คน จากเงื่อนไขพิเศษ หรืออื่น ๆ เป็นต้น โดยแยกประกาศ แต่ละประเภทให้ชัดเจน และให้เสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กำหนด	จำนวนนักเรียนต่อห้อง ๔.๔ โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูงที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาที่มีความประสงค์จะรับนักเรียนต่อห้องสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ให้เสนอแผนการรับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ไม่เกินห้องละ ๔๐ คน หรือระดับประถมศึกษา ไม่เกินห้องละ ๕๐ คน โดยใช้วิธีการจับฉลาก ระดับก่อนประถมศึกษา ห้องละ ๓๐ คน หรือ รับนักเรียนระดับประถมศึกษา ห้องละ ๔๐ คน เพื่อรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการหรือนักเรียนทั่วไป ตามวิธีการที่กำหนด ระดับก่อนประถมศึกษา ไม่น้อยกว่า

ปีการศึกษา ๒๕๕๔	ปีการศึกษา ๒๕๕๕
	<p>ห้องละ ๓๐ คน หรือรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา ไม่น้อยกว่าห้องละ ๔๐ คน นอกจากนั้น ให้รับนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษ หรืออื่น ๆ โดยให้ประกาศรับนักเรียนทุกประเภทรอบเดียว และแยกประกาศ แต่ละประเภทให้ชัดเจน ทั้งนี้ ให้เสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อนุมัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำหนด</p>
<p>จำนวนนักเรียนต่อห้อง</p> <p>๔.๕ โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูงที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีความประสงค์จะรับนักเรียน ห้องละ ๕๐ คน ให้ประกาศรับนักเรียนทุกประเภทรอบเดียว เช่น รับนักเรียนห้องละ ๔๐ คน จากการสอบคัดเลือก จับฉลาก หรือความสามารถพิเศษ และรับนักเรียนอีกห้องละ ๑๐ คน จากเงื่อนไขพิเศษหรืออื่น ๆ เป็นต้น โดยแยกประกาศ แต่ละประเภทให้ชัดเจน และให้เสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอนุมัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำหนด</p>	<p>จำนวนนักเรียนต่อห้อง</p> <p>๔.๕ โรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูงที่จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีความประสงค์จะรับนักเรียนต่อห้องสูงกว่าเกณฑ์ปกติ ให้เสนอแผนการรับนักเรียนไม่เกินห้องละ ๕๐ คน โดยใช้วิธีการสอบคัดเลือก การใช้คะแนน O-NET การจับฉลาก เพื่อรับนักเรียนในเขตพื้นที่บริการและนักเรียนทั่วไปตามวิธีการที่กำหนดสำหรับแต่ละประเภทไม่น้อยกว่าห้องละ ๔๐ คน นอกจากนั้น ให้รับนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษนักเรียนที่มีเงื่อนไขพิเศษ หรืออื่น ๆ โดยให้ประกาศรับนักเรียนทุกประเภท รอบเดียว และแยกประกาศ แต่ละประเภทให้ชัดเจน ทั้งนี้ ให้เสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอนุมัติตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กำหนด</p>

**เปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีการศึกษา ๒๕๕๕ กับปีการศึกษา ๒๕๕๖**

ปีการศึกษา ๒๕๕๕	ปีการศึกษา ๒๕๕๖
<p>วิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ใช้การสอบคัดเลือก จะสอบ ๔ วิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา</p>	<p>วิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนที่มีอัตราการแข่งขันสูง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่ใช้ในการสอบคัดเลือก จะสอบ ๕ วิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ</p>
<p>วิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอน ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ กรณีรับนักเรียนเดิมที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จะรับจากนักเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสมของโรงเรียนเข้าเรียน</p>	<p>วิธีการรับนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอน ทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ กรณีรับนักเรียนเดิมที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จะรับจากนักเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสมของโรงเรียนเข้าเรียน โดยให้กำหนดเกณฑ์พิจารณาเลือกนักเรียนที่มีศักยภาพเหมาะสมจากคะแนนผลการเรียนเฉลี่ยรวม ๕ ภาคเรียน (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่หนึ่ง) ไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐</p>

**เปรียบเทียบนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ปีการศึกษา ๒๕๕๖ กับปีการศึกษา ๒๕๕๗**

ปีการศึกษา ๒๕๕๖	ปีการศึกษา ๒๕๕๗
<p>๒.๑๒ สนับสนุนให้โรงเรียนมีการระดมทรัพยากร จากเด็กที่ได้เข้าเรียนแล้ว แต่ไม่ได้รับเงินบริจาค โดยมีเงื่อนไขผูกพันกับการเข้าเรียน</p> <p>ไม่มี</p>	<p>๒.๑๒ สนับสนุนให้โรงเรียนมีการระดมทรัพยากร แต่ไม่ได้รับเงินบริจาคโดยมีเงื่อนไขผูกพันกับการเข้าเรียน</p> <p>๒.๑๓ ในกรณีที่มีปัญหาต่อการปฏิบัติตามนโยบาย และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ให้โรงเรียน โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการรับนักเรียนของโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เสนอเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณา</p>
<p>๓.๓.๖ กรณีมีการสอบคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ให้โรงเรียนดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑) โรงเรียนต้องออกข้อสอบให้อยู่ในกรอบเนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเนื้อหาไม่เกิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ใน ๕ วิชาหลัก คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ โดยให้มีระดับความยากง่ายพอเหมาะสำหรับเด็กทั่วไปจะสามารถทำได้ โดยไม่จำเป็นต้องกวดวิชาเพิ่มเติม รวมทั้งให้ประกาศผลการคัดเลือกเรียงตามลำดับคะแนนรวมใน ๕ วิชาหลัก โดยรวมกับคะแนน O-NET ทั้งนี้ ให้คำนวณคะแนนรวมจากข้อสอบของโรงเรียน โดย (๑) คะแนนสอบวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย และสังคมศึกษา คิดคะแนนเป็นร้อยละ ๙๐ (๒) คะแนนสอบวิชาภาษาอังกฤษ คิดคะแนนเป็นร้อยละ ๑๐ (ปีการศึกษา ๒๕๕๗ จะคิดคะแนนเท่ากัน ใน ๕ วิชาหลัก)</p>	<p>๓.๓.๖ กรณีมีการสอบคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ให้โรงเรียนดำเนินการ ดังนี้</p> <p>๑) โรงเรียนต้องออกข้อสอบให้อยู่ในกรอบเนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเนื้อหาไม่เกินชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ใน ๕ วิชาหลัก คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย สังคมศึกษา และภาษาอังกฤษ โดยให้มีระดับความยากง่ายพอเหมาะสำหรับเด็กทั่วไปจะสามารถทำได้ โดยไม่จำเป็นต้องกวดวิชาเพิ่มเติม รวมทั้งให้ประกาศผลการคัดเลือกเรียงตามลำดับคะแนนรวมใน ๕ วิชาหลัก โดยรวมกับคะแนน O-NET</p>

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

